

Vol. XI
No. 3

29th July, 1974
(Monday)
7 Sravan, 1896 S. E.

THE ANDHRA PRADESH Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

	CONTENTS	PAGE
Condolence Motion :		
re : Demise of Sri N. Ramachandra Reddy, Minister for Finance, and Member, Legislative Assembly		239
Business of the House		275

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
PRINCIPAL OFFICERS

Speaker : Sri P. Ranga Reddy

Deputy Speaker : Sri Syed Rahmat Ali

Panel of Chairmen: 1. Sri Kaza Ramanadham
2. Sri Baddam Yella Reddy
3. Smt. D. Indira
4. Sri M. Yellappa

Secretary : Sri A. Shanker Reddy,

B.A., LL.B.

Assistant Secretaries: 1. Sri M. Ramanadha Sastry
2. Sri P. Ranga Rao
3. Sri E. Sadasiva Reddy
4. Sri V. K. Viswanath
5. Sri S. Poornananda Sastry
6. Sri K. Satyanarayana Rao
7. Sri R. N. Sarma

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT

Fifty Eighth day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Monday, the 29th July, 1974.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker Sri P. Ranga Reddy, in the Chair)

CONDOLENCE MOTION

Re : Demise of Sri N. Ramachandra Reddy, Minister for Finance and Member of Legislative Assembly.

8.30 p.m. Mr. Speaker :—I have to convey to the House the shocking and sad news of the demise of our revered and respected colleague and comrade Mr. Ramachandra Reddy who was our Finance Minister day before yesterday at 12.30 p. m. I, therefore, request the Leader of the House and the Chief Minister to move a condolence resolution on the demise of Mr. Ramachandra Reddy.

Sri J. Vengal Rao :—Sir I beg to move :

“That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri N. Ramachandra Reddy, Minister for Finance and Member Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family.”

Mr. Speaker :—motion moved.

శ్రీ సె. వెంగల రావు :—అధ్యక్షా, త మ కు తెలియనిదికాదు. రామ చంద్రారెడ్డిగారు 25 సంవత్సరాలుగా మన రాష్ట్రంలో రాజకీయాలలో ప్రముఖ పాత్ర వహించారు. వారు చాలాకాలము మంత్రిగా ఉన్నారు. ఇప్పుడు ప్రఫుత్యములో ఆర్థికశాఖా మంత్రిగా ఉన్న టువంటివారు. వారు మంచిన్నె హితులు. 27 తేదిన 12 గంటలకు హృద్యాగంవలన మరడించారు. రామచంద్రారెడ్డిగారు అపంచీ సమావేశములకు కొద్ది రోళలముందు హర్షితి పాల్చుకు విశ్రాంతి కొరకు వెళ్ళారు. కర్మాలు లో వారికి హబ్బ అట్లాక్ వచ్చింది. అక్కడ చికిత్సపొంది ప్రైడార్ట్ బాదుకు తిరిగి వచ్చారు. ఆ కరువాక కులాసాగానే ఉన్నారు. 27 న తిరిగి హబ్బాక్ వచ్చింది. అప్పుటి మంచి వారి

*An asterick before the name indicates corrections by the Member.

Condolence Motion:
re: Demise of Sri N. Ramachandra Reddy,
Minister for Finance, and Member,
Legislative Assembly.

పరిస్థితి అందోళనకరంగానే ఉంది. రాష్ట్రము ఎంతో వ్యవహర్యం చేశాడుం అయినప్పటికి మనసంకృప్తి కోసము స్వీషలుగా ధీశ్శ నుంచి విమానంలో రప్పించి వాయిదా. అయినప్పటికి వారు మనకు దక్కులేదు. రామచంద్రారెడ్డిగారిగురించి వేసు ఎక్కువగా చెప్పువసరం లేదు. అందరకూ తెలుసు. రామచంద్రారెడ్డిగారు మంచివారు, స్నేహాంగి రాష్ట్ర మంత్రివర్గములో శాగా అనుభవం గలవారు. నాకు అండగా ఉండేవారు | ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ప్రభుత్వంపయిన గురుతరమయిన శాధ్యత ఉన్న యొ తరుణములో నమస్కిలను అందరనూ సంతృప్తి కరముగా వ్యాప్తిరించగలిగే రామచంద్రారెడ్డిగారి లాంటి స్నేహాంగిలి లేకపోవడం నాకు, మంత్రివర్గమునకు, రాష్ట్రమునకు తీరని లోటు అని మనవి చేస్తున్నాను దుఃఖ నమిద్రములో మునిగిన రామచంద్రారెడ్డిగారి కుటుంబమునకు, వారి అల్లుళ్ళకు, కుమారైలకు నూ సామఫూతి తెలియజేస్తూ రామచంద్రారెడ్డిగారి ఆత్మకు శాంతి కలగ చేయాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ శలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వంకా సత్యనారాయణ (పెనుగౌండ) : — అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశచెట్టిన తీర్మానముతోనూ వారు వెలిబుచ్చిన కావాలతోనూ మాపార్టీ టీఫిఫిస్టుంది. రామచంద్రారెడ్డిగారితో నాకు 1962 నుంచి పరిచయము. శాస్త్రచంద్రారెడ్డిగారు అగ్రికల్చరల్ మంత్రిగా, రెవిన్యూ మంత్రిగా, యొ అసంఖ్యిపచిన తరువాత ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగా వారు విధులను చాలా సక్రమంగా నిర్విపాంచారు. ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రము కల్గోల పరిస్థితులలో ఉన్నప్పుడు రాష్ట్రముగ్రహకు సిక్కు పొయింటు శార్యులా తయారుచేయడంలో ధీలోలో ఎంతో కృపిచేశారు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో రామచంద్రారెడ్డి గారి మరణము దేశానికి తీరని లోటు. రామచంద్రారెడ్డి గారి మరణము వలన వారి కుటుంబానికి వారు లేని లోటు ఎవరూ తీర్చులేనిది ఏమయినప్పటికి ఎవరికయినా మరణం తప్పదు కాని రాష్ట్రానికి సేవ చేయవలసిన యొ తరుణములో వారు మరణించడం చాలా విచారకరమయిన విషయము. రామచంద్రారెడ్డిగారి అల్లుళ్ళకు వారి బిడ్డలకు మాపార్టీ కరపున సామఫూతి తెలియజేస్తూ వారి ఆత్మకు శాంతి కలగచేయాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ సల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి (గూడూరు) : — అధ్యక్షా, రామచంద్రారెడ్డి గారి మరణము మన రాష్ట్రానికి కాకుండా దేశానికి తీరని లోటు. వారు జేమ్స్ సిక్కు పొయింటు శార్యులా వచ్చినప్పుడు ఉప్పునియా ఆనుప్రతిలో చెరొకరూములో ఉన్నాము. అప్పుడు వారిచ్చిన సలవో ఏమంచే ఎవరు ముఖ్యమంత్రి ఆయిప్పటికి వారితో సహకరించి అంద్రప్రదేశ్ సమేక్యతకు డెబ్బ లేకుండా అందరూ కలనిపుటిన ఉండాలని అందరూ సిక్కు పొయింటు శార్యులాను బలవరచా ఇచ్చి సలవో ఇచ్చారు. గతమాచేర్చిన ఇంద్ర శారు కెచ్చిన చాలా విల్లులను ప్రతిఘటించి

నప్పటికే ఎంతో సహనము ఉర్ధుతో వ్యవహారించారు. ఎవరిని ఒక మాట కూడా అనేవారు కాదు. ఆయన బాల్యములో ఉన్నానియూ యూనివరిటీలో చదువుకుంటున్నప్పుడు వందేమాతరం ఉద్యమములో పాల్గొన్నారనే కారణాలో కాలేజీ నుంచి బిహాప్స్టించబడ్డారు. అటువంటి దేశభక్తులు యానాడు లేకపోవడం మనకు తీరని లోటు. రెవిమ్యామంత్రిగా ఎంతో అనుభవంతో నూతన చైతన్యం కలిగించారు. వారు లేని లోటు తీరనిది. వారి మరణంపట్ల మా సోషలిస్టు దేమాక్టిక్ ఫ్రంటు తరఫున విచారం వ్యక్తం చేస్తూ వారి కుటుంబానికి మా సానుభూతి తెలియ చేస్తున్నాను

శ్రీ డి. రంగదాసు (కొల్లాపూర్) :— ఆధ్యాత్మిక మంత్రమాల వయస్సులో శ్రీ నూకల రామచంద్రారెడ్డి గారు ఆకాల మరణం పొందారు. వారి మరణం వలన మన రాష్ట్రానికి ముఖ్యంగా తెలంగాచాకు తీరని లోటు. దాదాపు 20 సంవత్సరాల నుంచి వారు యూ ప్రజలకు సేవ చేశారు. అనవరంగా ఎవరి తోమా వాములా దేవారు కాదు డిఫరెన్సెన్ ఉన్నప్పుడు ఆడిఫరెన్సెన్ పోగాట్ దానికి ఎంతో ప్రయత్నం చేసే వారు. రాజకీయాలలో ఎన్ని గ్రూప్సు ఉన్నప్పటిక ఎంతో వుండాగా ప్రవర్తించేవారు. నిజమయిన రాజకీయ నాయకునిగా, నిష్పత్తిప్రమయిన రాజకీయ నాయకునిగా పేరు పొందారు. ఏవిధమయిన దురల వాట్కా లేకుండా ఎవరిలోనూ చెప్పించుకోవుండా చక్కని జీవితం గడిపారు. రాజకీయాలలో నే కాకుండా ప్రయుచేటు రంగంలో కూడా మనం ఆదర్శప్రాయి నిగా చలామణి అవుతూ వచ్చారు. వారిని గురించి మనం ఎంత చెప్పుకున్నా 8.40. a.m. తక్కువే. మీ క్రింద కార్యదర్శిగా, మీ సహచరుడుగా వని చేసిన శ్రీ రామ చంద్రారెడ్డిగారు ఎంత ఉదాత్తపరులో మీకు తెలుసు. అటువంటి వ్యక్తి ఇప్పుడు లేకపోవడం చాలా విచారకరం. వారు రాజకీయ నాయకుడుగా—ప్రభుత్వం పటయలో ఎంత వుండాతనంగా పనిచేశారో మనకంరికి తెలుసు. ఇందోమలో ప్రతివు నాయకుడుగా ఘైర్యంతో, వుండాతనంలో తన కార్య నిర్వహణ చేశారు. అటువంటి నాయకుని మనం కోల్పోయాను. మన సభ జరుగుతూ ఉండగా వారు మరణించారు. ఆ సమాచారం మనకు తెలియలేదు. మరణించిన శరువాత శథన వాయిదా వేసుకొనడం అనే దృష్టి మనకు కలిగింది. ఆయన 40, 45 నిమిషాలు మృత్యువులో పోరాదుతూ ఉంచే మనం అప్రోపియేషను పిల్లము పాన్ చేసుకొనే ధోరణిలో ఉండిపోయాము. అక్కడి మెడిక్ వారు కావి పొలు మినిష్టరుగారు కాని ఆ సమాచారం సఫకు అందచేయలేక పోయారు. శాసని చూశాము. కానీ అటువంటి మనం నాయకుని ప్రాణాలతో మాడలేక పోయినందుకు విచారకరంగా ఉన్నది. ఆదర్శప్రాయమైన ఆ నాయకునియొక్క అడుగుళాడలలో నడవడం మా విధి, కార్యకర్తల విధి కూడా అనే అనుమంటు న్నాను. వారి ఆకాల మరణానికి వారి కుటుంబం ఎంతో శాధతో ఉన్నది. వారి కుటుంబానికి నా పణున, నా గ్రూప్ వఱాన వ్యాదయపూర్వక మైన నంతాపం పెల్లిస్తూ వారి ఆత్మకు కాంతి కలుగచేయాలని భగవంతుని ప్రార్థించు నెఱ్చుకొంటున్నాను.

re: Demise of Sri N. Ramachandra Reddy,
Minister for Finance, and Member,
Legislative Assembly.

Sri A. Sreeramulu (Eluru) :—Sir, It is the bad luck of the State that less than 3 months, we should lose two senior leaders. I know Mr. Ramachandra Reddi intimately for over ten years, as Minister, as a member of the House and as the Leader of Opposition. He was really a high balanced type of gentleman. He was able to endear himself to men and matters. When one comes into contact, he would not forget him. He was the Chairman of the Administrative Reforms Committee and I worked with him for over one year. I am really grieved that we should lose Mr. Reddi at the age of 55. Fate seems to be very cruel. I share the grief expressed by thousands of my friends. On behalf of myself and my group, I convey my condolences to the family. I had the opportunity of having discussion with him for 45 minutes as he was explaining to me about the streamlining of the Finance Department. He had an excellent idea to streamline the Finance Department, as I understand within those 45 minutes, I have had his ideas with me. I am sure the tradition that is left behind him would be emulated and followed up.

శ్రీ పి. శ్రీరామమూర్తి (నాగరికటకం):—అధ్యక్షా, శ్రీ ఎస్. రామ చంద్రారెడ్డిగారి మరణం చాలా దుఃఖసాగరంలో ముంచిన విషయం. వారు సంకీర్ణయ్యగారి మంత్రివర్గంలో, సంకీర్ణయ్యగారి మంత్రివర్గంలో, బ్రహ్మవ్యాపాదారెడ్డిగారి మంత్రివర్గంలో, వెంగళరావుగారి మంత్రివర్గంలో అనేక పోర్టుఫోలియోల నిర్వహించారు. వారు తెలుగు జాతి కోసం నిజాయితీగా వనిచేసి ప్రజల తాలూకు మనిషి అని రుబువు చేసుకున్నారు. ఇప్పుడు వారు లేకపోవడం మన తెలుగు జాతి కే తీర్చిని లోటని మనవి చేస్తున్నాను. వారి కుటుంబానికి నా తరఫున, వాగ్దాపు తరఫున సామధాతి తెలియజేస్తూ వారి ఆత్మకు శాంతి కలగుశేయాలని భగవంతుడిని పొర్తిస్తూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. ఓంకార్ (నరసంపేట):—అధ్యక్షా, కీర్తిశేషులు శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డిగారి మరణంట సథ్యాయకులు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని జిల్లా ప్రాంతాన్ని స్తున్నాను. శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారు. మా తీల్కాకు సంబంధించినవారు. వారి గురించి పూర్తిగా తెలుసు. వారితో మేము అనేక విషయాలలో ముఖాముఖ తలపడ్డామను, వారు పాలక పక్షంలో అనేక పనపులు నిర్వహించారు. కొంతకాలం ప్రతిపక్షంలోకూడా ఉండి పని చేశారు. ఆయి ప్రముఖ జాతీయవాది. వారి మరణం చాలా లోటును కలిగించింది. ఈ సందర్భంలో వా పక్షాన, మార్కుస్టు కమ్యూనిస్టు పార్టీ పక్షాన ప్రగాఢ సామధాతి వారి కుటుంబానికి తెలియజేస్తూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి కె. తిక్కారెడ్డి (యెల్లారెడ్డి):—అధ్యక్షా, శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారి మరణానాటా విచారకరమైనటువంటది. అంటన సినియర్ రాజకీయ చేత్త. ఈ ఆపెంట్లో చాలా కాలంమచి మంత్రిగా ఉన్నారు. 27వ తేదీన

Condolence Motion:

re: Demise of Sri N. Ramachandra Reddy,
Minister for Finance and Member,
Legislative Assembly.

29th July, 1974

243

ఎప్రోఫీయేమను లిలు పాన్ చేసేటప్పుడు చాలా సీరియస్ గా ఉన్నారని తెలిసింది. ఆయన మంచి శక్తి సామర్థ్యములు గల వ్యక్తి. వారు ఎక్కువగా మాటలాడే వారు కాదు. తెలంగాఢా మూవ్ మొంటులో ఆయన ఇక్కడ అపోజిషను లిడర్ గా ఉన్నారు. మళ్ళీ కాంగ్రెసులోకి వెళ్ళారు. వారు జైనామ్స్ మినిస్టరుగా ఉండి చనిపోయారు. వారు ఉట్ ఆన్ లక్ంటు లడ్జెటు ప్రసంగం చదివేప్పుడు వారి భోరణి చూసి హాబ్రీ ఎటాక్ వస్తుందే మోనసి అనుకున్నాను. వారి కుటుంబములో కై సోదరులు హాబ్రీ ఎటాక్ వచ్చి చనిపోయారు. (శ్రీ) రామచంద్రా రెడ్డిగారు తివ వారు. ఈ సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు పోవేళెట్టినటువంటి తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. వారి కుటుంబానికి నా వఱన, నా గ్రొవర్ పాపన ప్రగాఢ సంతాపాన్ని అందజేస్తున్నాను. ఈ తీర్మానాన్ని అమోదించిన తరువాత హాసును ఎడ్జర్నేచేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

(శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ):—అధ్యక్ష, ఆర్థిక మంత్రి శ్రీ ఎన్. రామచంద్రా రెడ్డిగారి మరణానికి సభాసాయకులు శ్రీ వెంగళ రావుగారు ప్రవేళ పెట్టినటువంటి సంతాప తీర్మానాన్ని నా సంతాపాన్ని తోడిస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పుడలచుకున్నాను. ఈ శాసన సభలో ఈ సంవత్సరాలనుంచి ఒకపు సామృద్ధీన వ్యక్తిగా సేను గమనించాను. 1987 లో ప్రప్రథమంగా ఆయనను చూడడం ఇరిగింది. ఆయన కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యుడుగా ఉండి ఏ విధమైనటువంటి ఘర్షణ జెకుండా బహు మర్యాదస్తుడుగా ఉండేవారు. వారు అవేక హదు పుట్టి జెకుండా బహు మర్యాదస్తుడుగా ఉండేవారు. సేనుమాత్రం ఆయనను చూసి ఆశ్చర్యపడేవాడని, ఆయన క్లుపుంగా మాటలాడే మనిషి. అటు వంటప్పుడు కొంత అపోహకు చూరి తీసేది, చెద్ద భూస్వామ్య కుటుంబంలో పుట్టినదువల్ల కొంత అహంకారం అనుకునే వారు. నికానికి అటు వంటిది ఏమీలేకుండా సాయిక స్టడ్యూస్ కలవారు, బ్రహ్మాండమైన కెలంగాఢా వెల్లువ బయలుదేరిన సందర్భంలో, అటువంటి వెల్లువలో కొట్టుకుపోయే మనిషి కారు. కాని అప్పటి పరిస్థితులనుట్టి, ఘలానా హోదాకొరకు అని కాకుండా, ఘలానా కోరిక కొరకు కాకుండా ఆయన ప్రజల కరపున నిలబడారు అని సేను తలచాను. అయినప్పటికీ ఆయన ఉపైకుము, ఆరాజకము పెనకాల పోయేమనిషి కాదు. ఆయనను ప్రతిపక్షసాయికులుగా చూశాను. ప్రతిపక్షవాయకులుగా కూడ ఆయనలో ఎంతో సామృద్ధీన మనోభావము, ఎంతో మంచితసము చెద్దుమనిషి భోరణి చూసి ఆశ్చర్యపడ్డాను. మనం రాజకీయాలలో చాలా వౌడిదుడుకులకు గురిఅవుతాము. కాని, రాష్ట్రచంద్రా రెడ్డిగారు అటువంటి వౌడిదుడుకులకు గురికాకపోయినప్పటికీ వారి తీవితము వౌడిదుకులకు గురిఅయినందుకు విచారించవలసింద్దన్నది. దేశంయొక్క పరిశీలన తలచుకొని వారు మానసికంగా చాలా చాలా కాథపడ్డారని అనుకోంటున్నాను. పరిస్థితులకు అనుగుణంగా తాను నడిచే మనిషిగా ఇక్కడ కనబడ్డారు. తెలంగాఢా యాజీతేవన్ సమసిపోయినప్పుడు—ఇతర మిక్రులవలె వారు మంత్రి పచికి అణించేదు. అది కూడ ఆశ్చర్యం కలిగింది. తాను తన విష్ణుక్క థర్నై

సెరవేరాను అనే భావము కలిగిన వ్యక్తి. వెంగళరావుగారి మంత్రివర్గంలో వారు మంత్రివర్గవి స్వీకరించడం మంచిపని జరిగింది. ఇద్దరికి సరైన సమయం అని అమ్మకొన్నాము. ఒకరు తెలంగాచా నాయకులు వేరొకరు తెలంగాచాకు అంద్రకు సంబంధించిన నాయకులు. దురదృష్టివశాత్తు మన బడ్డెట్ సెషన్ ప్రారంభించినపుటినుండి ఆయన అనారోగ్యంా ఉండి, అప్పోపియేషన్ విలు సమాప్తం అవటంకోటి ఆయన ప్రాణాలు కోలోపైవటం చూసే—ఏనీ ఇక్కణే ఛేటగా కనబిడ తన్నది. ఆయన జీవితమంతా వృధాకాకుండా ప్రశాసేషు వినియోగించినటువంటి మిత్రుడు, మనకు సన్నిహితుడు. ఏ సార్టీకి చెందినపుటి మానవవశాధృక్వథం ఉన్నటువంటి మిత్రుడు, ప్రజాసేవకుడు మనమందరము ఒక మ్ముతుని కోలోపైయాము. వారి మరణానికి నా సంతాపాన్ని ప్రకటిస్తూ వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతి ప్రకటిస్తున్నాను.

శ్రీ మతి ఎన్. విజయలక్ష్మి (తుని):— అధ్యక్షా, శ్రీ రామచంద్రారెడ్డి గారి మృతివట్ట వా ప్రగాఢమైన సానుభూతి తెలియజేస్తున్నాను. శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారితో నాకు బాల్యముండి పరిచయం ఉన్నది. అంతేకాదు, మా స్నేలకు అశ్వినత ప్రీతిపాత్రులైన మిత్రులు. రామచంద్రారెడ్డిగారు మంచిమిత్రులిని మంచి మను, మంచితనానికి మారు వేరుగా వెలిగిన ధన్యజీవి. సత్యము, సత్తేప్రవర్తన నిషాయితి తమ జీవితానికి అంకితము చేసినటువంటి ఆర్థ్యవ్యక్తి. వారు తమ సహజమైన సామ్యుము, సాంకేతికము, మృదుమనస్తత్వముతో విశేషమైన ప్రభల వ్యాధయాలు చూర్చగన్న అజ్ఞాతకర్మము. స్మాంసత్యముపూర్వకు వంచే మాతరం ఉద్ధమంలో పూగొన్న స్వాతంత్యమును దొధుడు. అటువంటి ఉత్తమ లక్షణములు కలిగినటువంటి రెడ్డిగారిని, మంచి సమర్థత కలిగినటువంటి మంత్రి కోలోపటం అప్పుడి చాలా విచారకరమైన విషయము. వారికి నా కోపాన్ని అర్పించు వాళి సహార్థచారిటిగారికి, వారి కుమాకైలకు నా సంపూర్ణ సానుభూతి తెలియజేస్తూ నెఱిపు కొంటున్నాను.

శ్రీమతి కమలోదేవీ (పాముర్య):— అధ్యక్షా, శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారే ఆకాశ మరణానార్థ మాకు ఎంతో కిగ్గాంతి కలగజేసింది. వారు ఎఫిషియల్ ఏబ్యూల్, ప్రైడ్ అంక్ లపబ్ల్, మేన్. వారు మనమధ్య లేకపోవటం విచారకరమైన విషయము. వారు ఏ వని చేసినా. ప్రైడ్గా సామర్థ్యింగా చేసి ప్రభల మన్ననలమే ఓంపిన వ్యక్తి. వాయి ఇంత త్వరలో పోవటం చాలా విచారకరమైన జీవయము. వాయి మన ఆంధ్రప్రదేశీకు ఆర్కిమంత్రిగా ఎన్నో కార్బ్రూక్రమాలు శీర్ఘపోసార్టెన్ అభించానే. ఈ తరువాత వారు లేకపోవటం చాలా విచారకరము.⁴ వారీ మరిచోపేరి సా ప్రగాఢమైన సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ వారి తుటుయాసోకి నా సానుభూతి తెలియజేస్తూ రామచంద్రారెడ్డిగారి అశ్వుశాంకిలగజేయాల్సి భగవంతుకి కోరుతూ సెలవుతిసుకొంటున్నాను.

8-50 a.m.

Dr. Fatima Begum (Peddakurapadu):— Speaker Sir, I fully share with the deep sense of sorrow expressed by our Chief Minister and support his resolution. Sri Reddy garu was very polite

re: Demise of Sri N. Ramachandra Reddy,
Minister for Finance and Member,
Legislative Assembly.

quite type and his majesty and respectable personality commanded respect from everyone who came across him. As I observed him in the House, his statements were simple and clear-cut and he never indulged in vigorous arguments. He was scholar in Urdu. He was a noble-hearted gentleman in the true sense of the term. His condition was very satisfactory till 26th afternoon according to the doctors who attended on him. The sudden fall of blood pressure due to the myo-cardial failure which was very unexpected complication for the doctors who tried their level best but he could never recover from his condition. Recently before his last visit to Kurnool he had visited Guntur and spent one full day with us. I had the opportunity to go round with him. He had a rush of programme and at the end he had to attend to the felicitations function of one songster called Parvin Sultana, a skilled artist of recent times. Willingly and patiently he sat there for two hours listening to her classical music in Urdu and at the end of his speech he said that he liked art and culture and he was a promoter of art. He funny advised the songster not to forget her skill and when she chooses her partner in life she must choose one who would promote her skill. Such was his admiration for art and culture. So, I convey my condolences on my behalf and on behalf of my Constituency people to the grief-stricken member of his family.

శ్రీమతి టి. కాంతాబాయి :—అధ్యక్ష, గుండ్రారెడ్డిగారు చనిపోయినందుకు నా సంతాపాన్ని ప్రకటిస్తున్నాను. వారు మాకు ఛాయామిలీ రిలేవ్స్. వారు 22 సం. లుగా కాసనపథ్యలుగా ఉన్నారు తర్వాత మంత్రిగా ఉన్నారు. వారు యూ నాడు ఆకస్మాత్తుగా మరణించినారు. మాకు అందరికి దుఃఖము కలగ భేషిస్తున్నది. రామచంద్రారెడ్డిగారు ఎక్కువ మాట్లాడకున్నా. కాంత ప్రవృత్తితో పనిచేసేవారు. ఎప్పుడూ కూడ నన్ను సైతాన్ కాంతాబాయి అని అనకుండా ఉండలేదు. వారి జీవితం ఇంత తొందరగా అంతరిస్తుందని అనుకోలేదు. నేను వారిని చూడటానికి హస్పిటల్కు వెళ్లి—కాంతాబాయి ఎం.ఎల్. ఏ—అని చీటి ప్రాసి పంపిసే—సైతాన్ కాంతాబాయి అని ప్రాసి ఎందుకు పయించలేదు అని అన్నారు. వారు మాకు ఛాయామిలీ రిలేవ్స్. వారిని గురించిచెప్పడానికి ఎన్నో విషయాలు ఉన్నాయి, అని చెప్పటానికి ఒక రోజుకూడ చాలమ. వారు తొందరగా మరణించారు. భగవంతుడు—తనకు ఆయన కావాలనే కోరికలో తీసుకుపోయాడు కాబట్టి మనము ఏమీ చేయకాలము. వారు మంత్రిగా రావాలని మన ముఖ్యమంత్రిగారికి కోరిక ఉండెను. వారికి కోరిక ఉండెను. వారు కోరిన కోరిక—ముఖ్యమంత్రి పోయాడే వారు వెళ్లిపోయినారు ముఖ్యమంత్రిగారు రామచంద్రారెడ్డిగ్లారో కోరిక తీర్చారు, వారు మంత్రి అయినారు. చాల సంతోషము. మంత్రిగానే వారు వెళ్లిపోయినారు.

కర్మాలు వెళ్లిమందు వారి మామగారి థార్మీ 80 సంవత్సరాలు ఉంటాయి, నాకు భోవ్ చేసినది. రామచంద్రారెడ్డిగారు ఛాయామిలీ రిలేవ్స్. మీరు ఒక సని చేయించాలని నన్ను పిలిపించి, సీత్ ఎమ్.ఎల్.ఎ. అయాత్. అధ్యాపకుడి మరచిపోయావు అని చీవాళ్లు పెట్టిపోరు ఆప్సని చేపాట్లింది.

9-00 a.m.

Condolence Motion:
re: Demise of Sri N. Ramachandra Reddy,
Minister for Finance and Member,
Legislative Assembly.

నాలుగవ రోజు హర్ష్ట్ ఎటాక్ వచ్చినది. మేము మరవజాలము. మా శ్యాఖిశీరిషెపన్. అడవాండ్లుగాని. మగవాండ్లుగాని, చాల కొంతవృత్తులు. మూగ్ రామచంద్రారెడ్డి అంటూ ఉండే వాళ్లము. నీవు మూగి అని మీ మీద పద్యం కట్టి నామంచే ఆయన పద్యంలో ఏమి అవుతుంది. మూగితోనే పని చేస్తాను అనేవారు, హర్ష్ట్శాయిల్ ఆయిపోయి చనిపోయారు. అనెంబ్లో సీరియస్ అనే తెలిసించి వారి ఆత్మకు భగవంతు కొంతి కలుగజేయాలి, వారి కుటుంబానికి కూడ పొనుభూతి. ఈ తీర్మానముతో ఏకిభవిస్తున్నాను.

శ్రీ కొండాలక్ష్మణ్ శాహూజి (ఖునగిరి) :— అధ్యక్షా, కీ.సే. రామచంద్రారెడ్డిగారు అనేక చక్కటి గుణగటాలు గలవారు. ఇంతపరకు మిత్రులు వారి విషయంలో చెప్పిన చక్కటి శాపాలతో సేను ఏకిభవిస్తున్నాను. గొప్పవారుగా ఉన్నారు. గొప్పవారుగా చనిపోయారు. గొప్పవారు మూడు రకాలుగా ఉంటారు, గొప్పవారుగా పుడుతారు గాని చర్యలలో గొప్పగా నడుచుకోరు. ఇంకోరకం వారు చర్యలలో గొప్పగా ఉంటారు గాని వారు గొప్పగా గుర్తింపబడరు. ప్రజలలో సాధారణంగా ఆ అవకాశం కలగదు. మూడవ వారు, ఈ రెండు అవకాశాల గలవారు. గొప్పగా స్థానం ప్రజా హృదయంలో ఉన్న వారు, నడకలో గొప్పగా నడుచుకొనే వారు. వీరు ఆ రకమైన గొప్పవారు. ఆదర్శవంతమైన తీవీతంగడుపు కొన్న వారు. అధికారంలో ఉండినా ఉండకపోయినా వారి విషయంలో ప్రజాభిప్రాయం ఏప్పటికి గొప్పగా ఉండేది. వారి వైపు ప్రజలు అధారాభిమానాలతో చూచేవారు, అధికారం లేకున్నప్పటికి ప్రజా హృదయంలో వారు సాధించి నటువంటి స్థానం చాలకాలం వరకు మరవరానటువంటిది అని సేను శాఖిస్తున్నాను. వారు మనలో లేకపోవడం అనేకవిధాలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్ కే కాకుండా భారతదేశానికిపోడిన లోటు అని శాఖిస్తున్నాను. వారు కేవలం ఆంధ్రప్రదేశ్ నాయకులుగానే కాకుండా యావద్వారత దేశంలో నాయకులుగా, సేపనల్ లేపల్లో పాత్ర వహించే ఆవకాశం కలుగకున్నప్పటికి అనేక రాష్ట్రాల్లు వారిని నాయకుడగా గుర్తించిన పరిస్థితి ఉండేది. అందుకసే వారు మనలను వదలిపెట్టి పోవడం ఆంధ్ర దేశానికి కాకుండా యావద్వారత దేశానికి తీరని లోటని భాస్తున్నాను. వారి ఆత్మకు కొంతి కలుగుగాక అని కోరుతూ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను

డా. ఎమ్. ఆర్. దీన్ (విచారఫలటం-1) :— అధ్యక్షా, కీ. సే. శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారు పరిపాలనాదకుడు. స్వశంత్ర డోఫుడు. నిజాయితి పయదు, మేఘావి. రాజకీయవేత్త. మవ అందరికి ఆయన మాగ్గదర్శి. జూన్ 12 వ కార్యాను గుండిపోటు వచ్చినప్పటినుంచి ఆ మృష్యుదేవత ఆయన వెనువెంటచే ఉన్నది. ప్రశ్నాతి చెందిన వైర్య నిపుణులు వారి ప్రాచాలను కాపాడతేక పోయారు. వారిలో అప్పుడప్పుడు నాకు తెలియని ఆర్థిక విషయాల గురించి సంఘసమిచ్చయిన ఎంతో మర్మారగా ఆప్యాయకతతో అనురాగంలో మాట్లాడే అన్నామి. భద్రమాత్రాలు వారి ఆత్మకు ప్రాంతమైన కొంతి నౌసంగ్రహాలు

re Demise of Sri N. Ramachandra Reddy, Minister for Finance and Member, Legislative Assembly.

ఈ రోజున ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశచెట్టిన ఈ సంతాప తీర్మానాన్ని అమోదిస్తూ వారికట్టుంచాలికి నా సానుభూతి తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డా. సుబ్రామణి: — అధ్యక్ష, శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారి మరణం యావత్ దౌషింఘన దుఃఖపాగరంలో ముంచింది అయిన కొన్నాడుగా అస్వస్తులుగా ఉన్నా లిరిగి కోలుకుంబారని అందరికి యున్నది. వారు ఉన్నేకంగా మర అందని విడిచిపెట్టి వెళ్లారు అయినట్టి 15 రెండుస్వరాలుగా ప్రాచయం యున్నది. అయిన చాల సోమ్యుడు అయినలో ఉన్న సంస్కరం. రాజకీయ చక్కనిటి, చోరవ అందరిని ఆకర్షించింది. రాష్ట్రాలో ప్రతి ఒక్కరి యొక్క వన్నులను పొందిన నాయకుడు. శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారు రాష్ట్రప్రశం యొక్క సంశేషమే ధైయింగా పెట్టుకొని ఉని దేసిన విస్తారమైన సేవకుడు. అయిన సంపన్న కుటుంబంలో పుట్టి ఉన్నత విద్య సభ్యసించి రాజకీయాలలో ప్రవేశించి సంకీర్ణయ్య, సంజీవరెడ్డి, బ్రహ్మనందరెడ్డిగారు, వెగశరావుగారి మంత్రివర్గంలో ఉపర్యు ఫోలియో యిచ్చినా ఎంతాదుతతతో సమర్థవంతంగా సిర్ఫోంచిన ఇరిపాఁనా దక్కుడు నేడు దేశం ఎదురొక్కంటున్న కిషాపరిస్తితో రామచంద్రారెడ్డిగారి వుటి సీనియర్ పేట్టమన్ యొక్క అడ్యయక్, గైడ్స్ మనకు చాల అవసరం. అయిన మనకు లేకపోవడం చాల దురదృష్టికి ఈ సందర్భంలో ఎంతో విచారంలో మునిగి ఉన్న వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతి తెలియజేస్తూ వారి ఆత్మకు కాంతి కలగుగాక అని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ శ్రీ వెగశరావుగారు ప్రవేశచెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ మనిషున్నాను.

Mr. Speaker:— There is no question of restricting the speaker at all. Every body will get a chance only if it can be one after the other. I request the Members those who spoke not to leave the House till we pass the motion.

Sri S. Jaipal Reddy (Kalvakurthi):— Sir, the tragic irony that we prematurely adjourned from yesterday to call on him should assemble to-day under the shadow of premature death. Sir, with the passing of Mr. Ramachandra Reddy, it is not just one more prominent politician gone. He earned a special nishi and the history of Andhra politics and came to be forestart and the political forment of the State. Personal qualities which completely contradicting from his own tribe—the tribe of his politicians.

Sir, the most outstanding quality of his was his gentleness, and his kindness. And the second more important quality was his sobriety. There was no time when he lost his temper. There was no time when he was prone to those three human weaknesses woman, wealth and wine,

As one contemplates his personal life, I am reminded of the famous Biblical line, the Sermon of the Mount : bleased of the milk that inherits the earth. It was his gentleness that brought him to power and publicity, though he never chased it.

Condolence Motion :
re: Demise of Sri N Ramachande-
Reddy, Minister for Finance
and Member, Legislative
Assembly.

He rose to great heights in political life; yet he was still in the prime of his life. If only God had spared him, he would have risen still to greater heights. I am once again reminded of Marlowe's mighty line : Cut is the Branch that would have grown full straight.

శ్రీ ఎ. పీరసు (నల్లమడ) : — అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశచెట్టు సంతాప తీర్మానాన్ని హృదయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ నా సంతాపాన్ని కొన్ని మాటలలో వెలిబుచుకుంటాను. రామచంద్రారెడ్డిగారు పరిపాలనా ఈతుడు, అన్ని రంగాలలోను వనిచేసి చాలా అనుభవం గడించిన వ్యక్తి సాతంత్ర్య సమస్యాధుడు, సొఇన్యమూర్తి. యిన్ని గుణగుణాలు గతిగిన వ్యక్తి. యింత ఆస్తికంగా మరచానికి గురి కావడం చాలా విచారకరము, దుఃఖికరము; పిపాదకరము. అదియుగాక, రాష్ట్రం ముందుకు పోయే తరుణములో, అనేం మస్యలు తుణంగా పరిశీలించి, మంచి సలహాలు కావలసిన రోషలలో ఇటువంటి అనుభవంగలిగిన వ్యక్తులు ముఖ్యమంత్రిగారికి కూడా అందరండగా పుండి ఒనిచేం చ్యక్తి యింత ఆకస్మిక మరచానికి గురి కావడం మన రాష్ట్రానికి సిరిని లోటు; తద్వారా దేశానికి కూడా లోటుగా పరిణమించించిని నేను మనవిజ్ఞమ్మన్నాను. వారు ఆగర్భాక్రిమంతలు అయినప్పటించాలా నిగర్ిగా, మితథాపిగా వుండశం యది ఒక ప్రత్యేకంగా నేను భావిస్తున్నాను. యిటువంటి వ్యక్తి—నాకు కొద్ది కాలం మంచి పరిచయం ఏవుడినప్పటినుంచి, అతనిపై ప్రత్యేక మైన అభిమానం, గౌరవం వుంటూ వచ్చింది. అనేక విషయాలలో సంప్రదిస్తూ వుండేవారము. అటువంటి మిత్రుడు, నాయకుడు యొనాడు లేకుండా పోవడం చాలా భాద్ర కలుగుతుంది అంతకంచే ఎక్కువగా ఆ కుటుంబ సభ్యులకు కల గుహ వుంటుంది. వారికి నా ప్రగాఢ సానుభూతిని తెలియజేస్తూ, వారి ఆశ్చర్య జాంశి కలగుగాకయని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కోమశేఖర్ (హిందూపూర్) : — అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశచెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ నేను కొన్ని పిపయాలు చెప్పడంచుకున్నాను.

రామచంద్రారెడ్డిగారు మా తండ్రిగారికి చాలా ముఖ్య శేషహాతుడు వారు చెపిమార్య మినిస్టర్ గా వున్నప్పుడు—రాయలసీమ చాలా కరువు కాటకాలలో పుస్తకపుడు, అప్పుడు ఆయన అనంతపూర్వార్త టూర్ వచ్చారు. మా హిందూపూర్త వచ్చినప్పుడు వారిని నేను మా గ్రామానికి పిలిచాను. అప్పుడు కల్లారు మశ్వారావుగారు కూడా వుండేవారు కల్లారు సుశ్వారావుగారు వారిని వారి గ్రామానికి రమ్ముటే, వారు—మా శేషహాతుని కుమారుడు, మా శేషహాతుడు చనిపోయాడు, పెద్దవాడుగడా అని వారికి చెప్పి మా గ్రామానికి వచ్చారు. అప్పుడు చాలా కీపవరిటీపులలో కటకటమంటున్నది కరువు. అప్పటికపుడే స్కూల్ డెసిన్స్ తీయకుని.సైక్ల విషయంలో గాని, తిండి గింజల విషయంలో గాని, గంభీరంగా విషయంలో గాని, అప్పటికపుడే జాంక్వన్ చేస్తూ — అక్కడి రీతిల్లట్టు త్రిముఖులైక భేషయచరచి వారుచేసిన కృషి—మా హిందూపూర్

మదుసిర, పెనుగొండ మొదలగు నాలుగైదు తాలూకాలలో కొన్ని ముఖ్యమై కార్బ్రూక్రమాలు చేపట్టడం జరిగింది తరువాత పథుత్వంలో, ఒక సెల సేలన్నర రెఱువాత ముఖ్యమైన కార్బ్రూక్రమాలు ఇక్కడ చెప్పి. అన్ని కాంగ్రెస్ చేయించి ఆ ప్రాంతాన్ని వెనుక బిడిన ప్రాంతంగా గుర్తించి, వారు పేశిపునాదే యావాదు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు అనంతపురం ల్లాను వెనుక దిన ప్రాంతంగా గుర్తించి యింది రోజు సుమారు పస్సెండున్నికి కోట్లవరస మరుకొండన్న చేశారు అది వారి కృష్ణా. వారు చాలా మితఫామి. వారు కర్ణాతక పున్నపుడు—నేను, తెలిసిన పెంటనె కర్మాలు ఉండి, వారిని చూసి, ఒక రోజు ఉండి మళ్ళీ మా గ్రామాని వెళ్లాను. ఇక్కడ హోస్పిటల్ లో చేడిన తరువాత రెండు మూడు తూర్పు వెళ్లి చూశాను తరువాత, మొన్నటి రోజున ముఖ్యమంత్రిగారు రాష్ట్రి తొమ్మిది గంటలప్పుడే రెడు తూర్పు పోయి చూసి వచ్చారు. రాష్ట్రి ఒంటిగింటన్న రఘుడు యిం సమాచారం తెలిసిన ఎంతో వారు తీట్లి నుంచి ముఖ్యమైన డాక్టర్సును పిలిపించి, వారి ప్రాంతాన్ని నీడి మన రాష్ట్రాన్నిఇం వారి సేవను వుపయోగించుకోవాని ఎంతో ప్రయత్నం చేశారు రాష్ట్రి ఒంటిగింటన్న రఘుడు, అటీసర్య ఎవరూ లేనప్పటికి. వారే క్రొంతంగా ఫోన్సు చేసి. డాక్టరును పిలిపించి వారి ప్రాంతాన్ని రఙ్గించాలని ఎంతో ప్రయత్నం చేశారు ఇంకా, చిథి వేరే రకంగా జరిపించింది లెల్లివారి ముఖ్యమంత్రిగాని చేసినపుడు వనకు ఛెద్ద ఎసెక్ట దెబ్బతింటుంది, డాక్టర్సు భయంగా చెబుతున్నారు అనే పొద్దున్న ఎనిమిది గంటలప్పుడే ముఖ్యమంత్రిగారు చాలా బాధగా ఉన్నారు. అయిన చాలా మితఫామి. పైప్ మరిపి, కార్బ్రూజియారుడు, తనకు ఏ సజైకు ఇచ్చినప్పటికి, అసెంబ్లీలో ప్రతిపక్ష సభ్యులుగాని, మా సభ్యులుగాని వేసిన ప్రశ్నలకు చక్కగా, బాగా చదువుకుని వచ్చి, సభ్యులను మోసపువుకుండా, స్కమంగా జవాబులు చెబుతూ, తెలియిపోతే తెలియదని చెప్పే వ్యక్తి. నిర్మాగ్ర మాటంగా, భైర్వంగా, ప్రత్యక్షంగా పున్న విషయాలను చెప్పేవారు. నేను వారి ఇంటికి ఎప్పుడూ పోతూ వుండేవాడిని. నాకు ముఖ్యమైన సలవోలు యిచ్చే వారు. నేను కార్బ్రూర్టుగా ప్రమాణ స్వీకారం చేసి తరువాత, గాంధీవన్ మంచి వారి ఇంటికి వెళ్లాను. అప్పుడు చాలా సలవోలు ఉచ్చారు. ప్రఫుత్వాలు పస్తాయి, పోతూ కాయి, సంపూలిలో యువకుడివి చాలా బాగా వసి చెయ్యాలి అని చెప్పారు. నేను ఎక్సెక్యూటివ్ అయిన తరువాత. వారివద్దకు వెళ్లాను. అప్పుడాయన—ప్రైస్‌రాపార్ట్ క్రాగుడుకు చాలా ముఖ్యమైన స్థలం, నువ్వు చాలా జాగ్రత్తతో ఇక్కడ మెలిగి, మంచి గుంపంతుడిచిగా ప్రవర్తించాలని నాకు సలవో యిచ్చారు. మీ సలహాము కష్టమండా పాటిస్తాను, ఏ వరిస్తిలులలోను మచ్చ తీసుకురాను అని అన్నాను. కాను నీతిగా పుంటూ, మంచి నడవడిక తో పుంటూ, ఇతరులకు చెప్పేవాడు అభినికి ఏ మచ్చ లేదు. కాబట్టి, ఇతరులు అటువంటి మాటలను తీసుకోవడానికి అవకాశం వుంది. ఆ మాటలు, వారి సలవోలు నంపుర్తిగా నేను తీసుకుని అయించార్బ్రూక్రమాలను ఇరువులునేవాడిని. అప్పుడు దేశం చాలా క్లాషపరిస్తేలిలో తీసుకుని అంధ రాష్ట్రం కూడా అర్థికంగా చాతా క్లాషపరిస్తేలిలో ప్రేరించే యాం

Condolence Motion
re: Demise of Sri N. Ramachandra
Reddy, Minister for Finance
and Member, Legislative
Assembly.

తరుణంలో చక్కటి ఆర్థిక మాత్రములు చాలా అవసరం; కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నవ్వచెప్పి, అక్కడ నుంచి నిధులు ఎట్లా తేపాలి; ఇక్కడ కూడా నిధులు ఎట్లా సేకరించి, యిక్కడ వుండే యిం పరిస్థితులను ఎట్లా వైదొలగించాలి అనే మన స్తుత్యం చాలా ఆయనకు యోచనలో వుండినది. అటువంటి వ్యక్తి పోవడం, మన ఆంధ్రప్రదేశ్ కు చాలా లోటు, ఆ లోటును ఎట్లా తీర్చుతారు అనేది మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ కు వుంది. చాలా మంచివాడు, ఏ మచ్చు లేకుండా పోయాడు, అటువంటివాడు పోవడం మనకు తీరని లోటు. మొత్తం నాలుగున్నర కోట్ల ప్రజలు దుఃఖముద్రంలో వున్నారు ఇటువంటి పరిస్థితులలో నేను ఇంతకంటే చెపుతేను. ముగిస్తాము

శ్రీ యం అర్. అప్పారావు(మూడిలీదు):—ఆధ్యాత్మా, రామచంద్రారెడ్డిగారు చాలా ఉత్తమ పురుషుడని మనం చెప్పవలని ఉంటుంది సెయింట్ ఇంప్రిట్స్ అంటే, ఆయనను చూపించవచ్చు. పూర్వం రాజకీయాలలో, పూర్వంచిర్మితలో కూడ కర్మయోగి, అని చెప్పినారు. ఈ రోజుల్లో కర్మయోగి, రామచంద్రారెడ్డిగారు అని చెప్పడానికి ఎలాంటి సందేహమూ లేదు. కారెక్టర్, -శిలం-లో ఎలాంటి లోటు లేనివారు. ఇంక, ఎడ్డినిస్ట్రిషన్లో అన్ని విషయాలలో కూడ చాలా భరోగ స్టడీచేపి, డీవ్గా స్టడీ చేసి అన్ని విషయాలూ తెలుసుకొని, ఏ రెండు మూడు మాటలో చెబుతూవుండేవారు. వారు మంచి ఎడ్డినిస్ట్రిట్స్ వారి కుంటుంబం కూడా చాలా ఆదర్శప్రాయిలుగా పెట్టుకోవలనిన వ్యక్తి రామచంద్రారెడ్డిగారు. నేను యిం మధ్య రెండు నెలల నుంచి ఆయనను చూడ లేదు. డాక్టరులు ఆయనను దిష్ట్స్‌నీ చేయవద్దంటున్నారుకడా. ఇప్పుడు ఎందుకు వెళ్ళాలి. ఆయన తిరిగి యిక్కడకువస్తారు కడా. అప్పుడు చూడవచ్చు అనుమతాన్నాను కాని వారిత సదన్గా వెళ్ళిపోతారని నేను అనుకోలేదు వారు చినిపోవడం చాలా విచారణ మైన విషయం. నా మనః పూర్వక మైన సామానులిచి వారి కుటుంబానికి తెలియ కేస్తూ, రామచంద్రారెడ్డిగారి ఆత్మకు కాంతికలుగశేయాలని భగవంతుని ప్రార్థిష్టా నేను పెలవు తీసుకోంటున్నాను

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి (దొమ్మెంట్):—ఆధ్యాత్మా, మన ముఖ్యమండిగారు ప్రశ్న చెట్టు తీర్చానాన్ని నేను బిలవరుస్తున్నాను. మన రాష్ట్రాన్ని వైద్యులు ఆంగ్లోక్కులు మంత్రికారు, ముఖ్యమంత్రిగారు ఎంతో క్రద్ధ తీసుకొని మన రాష్ట్రాన్ని తోషించాలని మన కోసం చెద్దలు శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారిని రక్షించుకోవాలని కేము. పాక్కాను. అయినా, ఘరీపం తేకుండా పోయింది. వారి అకాల మరణంలో మన రాష్ట్రాన్ని కొఱువుచే కాపుండా, దేశావిషిక కూడా తీరనిలోటు వాటిల్లిందని మనవి జేస్తున్నాము. కాపివి ఎప్పుడు కలసి మాట్లాడినా—ప్రతి ఒక్కరికి కూడా వారిలో పుస్త ప్రభుత్వం వంచున్నార, స్వోమ్ముత్త, నిధాదంబరత కొట్టువచ్చినట్లుగా కనబడేవి. వారి జీవిత క్షాంకాలో వారేకార్యక్రమంచేప్పటినా చాటాసమర్పవంతంగా నిర్మిపొంచాలు. కాపివి పుస్తకాలో కార్యాచేస్తూగా అయితేనేమి, మంత్రిగా అయితే నేమి ప్రతిష్ఠ మాటలుకూడా జ్ఞానికినే వాటాపుస్తకాలో నమ్మతంతో వున్నప్పటికిచాలా సముద్రతా

నిక్షపొంచారు వ్యవసాయమంత్రిగా. రెచిన్యూమంత్రిగా, ఇంజీనీరుగా కెప్టాన్ మంత్రిగా కెప్టాన్ నాడుచూచి వేరుతెచ్చుకున్నారు. అటుకుంటి గోప్య క్రీతి మనందరించి కేళిపెట్టిపోవడం మంచికి పెద్ద లోటని మనకి చేస్తున్నాను. వారి మృత్యు ప్రాణాథ సంతాపాన్ని ప్రఫక్తిస్తూ వారి కుటుంబ సభ్యులకు నా పూర్వికు-పూర్విక రానథూతి తెలియు జేస్తూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. తులసీదాస్ (సోంపేట): — అధ్యక్షాచారు నాడు మన రాష్ట్రంలో పుడై ఆదర్శప్రాయులైన కోస్తిపాటి రాజకీయవాదులలో శ్రీ రామచంద్రారెడ్డి గారు ఒకరుగా ఉండినారు, ఆదర్శప్రాయులైన ప్రముఖ రాజకీయవేత్త వోడై దం మనకు తీర్చిని లోటని భావిస్తున్నాను, రాజకీయంగా, వ్యక్తి పరంగా కూడా వారి దగ్గర నుచి మనంసేర్పు కోవలసించి ఎతో ఉండినది. ఆయన గుణగాచాను చూచి మనం యింకా ఎంతో చేర్చుకోవసినది ఇందగానే వారు పోవడం-విధి విలాసమేమా తెలియదు వారు ఆదర్శప్రాంచుమైన జీవితం గడిపాను. వారి మదంం పట సభా నాయకులు ప్రవేశపెట్టిన తీర్చునంతో ఏకిభవిస్తూ వారి కుటుంబానికి నా సంతాపసానుథూతులను తెలియ జేస్తూ సెలవు తీసుకుటున్నాను.

శ్రీ డి. నరసింగరావు (సిరిసిల్): — అధ్యక్ష మహాకయా, శ్రీ నూరాల రామచంద్రారెడ్డి గారు మనలను దుఃఖములో విచిపెట్టి పోయారు. టీఎసంవత్సరి రాలు పెద్ద వయస్సేమీకాదని నేను భావిస్తున్నాను. వారు చాలా నామ్యులు మితభాషి, ఏ పదవిలో నున్నా — వ్యవసాయ మంత్రిగా, రెచిన్యూ మంత్రిగా. ఆర్థిక మంత్రిగా. ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ సెక్రటరీగా, కొంతకాలం పశిపకు నాయకుడుగా — వారు ఏ పదవిలో వున్నా కూడా వారి క్రూందాతనం, నీతినిజాయితీలు ఒకమాదిరిగానే ఉండేవి. ఇతరులను పోత్సపాంచడం లోనూ, వ్యవహారించడం లోనూ కూడా వారు నిర్మాగమోటంగా ఉండేవారు. వారు ఏ పదవిలోన్నా ఆ పదవి వారికి గౌరవాన్ని తెలేసు. ఆ పదవికి వారు గౌరవాన్ని ఇనుమడించేశారు. నేను మొన్న 25 వ తేదీన వారిని చూచి వచ్చాను. అప్పుడు వారు బాగానే ఉన్నారు. నేనీవాళ ఇంటికి వెదుతున్నాను అని చెప్పినారు. మళ్ళీ అసెంబ్లీకి వస్తాను, అందరినీ చూస్తాను అనే విచ్ఛానం వారికి ఉన్నది. 1980 వ సంవత్సరం నుంచి వారిలో వాకు సంబంధం ఉన్నది. అప్పుడు నేను లా చేస్తుండగా వారు నన్ను పిలిచి, నాకు కాంగ్రెసు టిక్కెట్ ఇప్పించుతావని చెప్పారు. నాకోసం ప్రయత్నంచేసిన ముఖ్యులలో వారొకరు. వారి పోత్సపాంచ, సంవత్సరారం నేను గెలితి వచ్చాను. వారి ఆత్మకు కాంటి కలగాలని, వారి కుటుంబానికి యూ శాధను తట్టుకునే శక్తి కుగపంతుడు ప్రసాదించాలని కోరుతూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి బి. కశావతి (మాదుగుల): — అధ్యక్ష, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశచేస్తేను యూ సంతాప తీర్చునాన్ని నేను వ్యాధయవ్యార్థకంగా బలపరుస్తున్నాను. శ్రీ రామచంద్రారెడ్డి గారు అన్యస్తతగా వున్న వార్త పేచరిలో చూడగానే చాలా శాధపడ్డాము. కానీ అసెంబ్లీ సమావేశాలకు వచ్చిన తయాగ తన్నపు

Condolence Motion:
re · Demise of Sri N. Ramachandra
Reddy, Minister for Finance
and Member, Legislative
Assembly.

శ్రీ కుదుపూడి ప్రశాకరరావు (అమలాపురం):—అధ్యక్షా, ఉద్దేశపూర్విక
మైన వాతావరణంలో నిబ్బరంగా రౌజా ఏసి కోరినది సంధించుకోడానికి ప్రయోగించి
డంలోనే ఏ ర్యాక్ట్ గొప్పతనమైనా తెలుస్తుంది. **శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారు,**
నా ఉద్దేశంలో మాన్యమెంట్ ఆఫ్ వేషెన్ అనుకూటాను. 1969 లో తేడు,
గాంధీ ఉద్యమం వచ్చినప్పుడు శారు తెలంగాచూపు ఎంపితి నాయకునిగావుంటూ
ఈ సభలో ప్రతిపక్ష నాయకుల గా వుగటూ, వారు చూపించిన నిబ్బరం, వాతా
వరణం ఎతో అందోకిప్పురింపంగా వున్నప్పటికి ఎన్నో దీపర్చింగ్ కండిషన్
వున్నప్పటికి, ఎప్పుడూ స్టేడ్ ట్రాక్ కాకుండా ప్రథమాన్ని ఈ పసిచేసే
భాగంటుంది, గతంలో ఈ విధంగా నిర్ణయాలు తీసుకున్నామని ఎంత సేపు నిర్ణయిం
చూత్యకమైన విమర్శలే చేసేవారు తప్ప డిస్ట్రిబ్యూట్ కు వెళ్ళకుండా ఒక పోర్ట
పోర్ట్ గా వారు వుంటూ వచ్చారు. అయిన అపటే నాకు హాయ్యిస్టు రిగార్చుకు కాగి
ణము ఏమిటంచే— ఏ పని చిద్ద శుభితో చేసేవారు. తాను ఇందివిధుయల్గా
నిర్ణయిం తీసుకుని దానీని అమలచేయడానికి ప్రయత్నంచేశారు తప్ప బ్యాక్సేని
అధిషీయల్ని తనపై టిప్పండిత్ చేయడాని. అంకాకం ఇవ్వాలేదు. అయి
మనకందరకు ఆదర్శం. ఈ రోజులలో ఎసెర్టు చేసుపునే కెపాసిటీ రోజురోజుకు
తగిపోతున్న సందర్భంలో అటువంటి వ్యక్తి పోవడం మనకు చాలా నటం. ప్రపు
తము ఎక్కుడా చూచినా వినపడేది రాజకీయాలో నీతినిజాయితీలకు స్థానందేదని
నీతినిజాయితీలతో చివరిపరకు నిరిచి బొరపాటు వచేయకుండా పరిస్థితుల ప్రశా
వానికి లొగఁకుండా రామచంద్రారెడ్డిగారు నీతినిజాయితీలకు నిలబడంచే
రాజకీయాలో వుండే యువకులకు నీతి నిజాయితీలకు రాజకీయాలలో స్థానం
వుందని నిరూపించిన మహామనీషి ఆయన తెలంగాచూడుపై పుట్టి తెలంగాచూడే
కాకుండా యాపదాంధ్రి రాష్ట్రానికి గొప్ప వ్యక్తిగా రాణించి ఈనాడు మనమధ్య
లేకపోయాడంచే చాలా విచారకరం. సథా నాయకులు ప్రవేశపెట్టిన సంతచ్ఛ
తీర్మానంలో ఏఫిఫిస్టు వారి కటుంబ సభ్యులకు నా సానుభూతిని తెలియజ్ఞ
న్నాను వారి పవిత్ర ఆత్మకు కొంతి కలగాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నాను.

శ్రీ రామేశరావు (బుగ్గారం) :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు
ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానంలో నేను ఏఫిఫిస్టున్నాను. రామచంద్రారెడ్డిగారు
ఆర్థికంగా వున్నతి చెందిన కటుంబానికి చెందినవారైనా నిజ జీవితంలో అదుగు
పెబ్బేనప్పుడు ప్రథత్వ ఉద్యోగిగా పని చేశారు. ఉద్యోగం చేస్తూ రాజకీయాలతో
ప్రవేశించారు. వేరెన్నికాగన్న రాజకీయవేత్తగా ప్రథార్థిగాంచారు. మండి
పదవులను అఱంకరించి రాష్ట్రానికి ఎతో నేవ చేశారు. ఏది చూసినా, ఎప్పుడు
చేపినా, ఏది చేసినా, వారియొ కృ నిర్మలత్వం కనిపిసుందే కాని వారి చరిత్రలో
కలుషత్వం కనిపించదు అట్టి మహామాయులు మన మధ్య లేకుండా పోయారని
విచారం మసలనండరిని శాధిస్తున్నది. ఈ లోటు తీరదని మనవిచేస్తున్నాను.
వారి పవిత్ర ఆత్మకు కొంతి కలగాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ వారి కటుంబ సభ్యులకు
నా సానుభూతిని తెలువులూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

re. Demise of Sri N. Ramachandra Reddy,
Minister for Finance, and Member,
Legislative Assembly.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ವಿ. ಸುಭಾಗದ್ದಿ (ಅಲಗಡ್ಡ) : — ಅರ್ಥಗೊ. ರಾಮಚಂದ್ರಾರೆಡ್ಡಿ ಶಿವಂತಿ ಪದ್ಧತಿ ತಿಳಿದು, ನಿಜಾಯತ್ವಪರವು ಚನಿಪೋವದಂರಾಷ್ಟ್ರಾನಿಕೆ ಕಾರ್ಡ ಡೇಜನಿಕೆ ಲ್ಯಾನ್ ಟೋಟ್‌ಲ್ ಫಾರ್ಮರ್ಟ್‌ಲ್ ಯಿಂತುವರ್ಷಿವಾರು ಚಾಲ ಕೌಟಿಸ್ಟ್‌ರೆ ಕುಲವಂಬೆ ವಾರು ಪೋವದಂ ಮರದ್ವಿಷ್ಟ್‌ಪಕ್‌ರ್‌. ರಾಖಂದ್ರಾರೆಡ್ಡಿಎಂ ಕಾದು ಜರಿಪೋಯಿತೆ, ಮನ ಶಾಂತಿ ರ್‌ಫಾಲ್‌ನ್‌ನೀ ಶ್ರೀ ನಿಜಾಯತ್ವಾರ್ಥಿ ಕೌಟಿಸ್ಟ್‌ಪಂಚಂತ್ರ ಪುಂಟುಂಚಿ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರಾನಿ ಫಾರ್ಮರ್ಟ್‌ನಿಗೆ ಎಂದು ಏಷ್ಟಿಂಚು ನಾನ್‌ಬಾಕ್‌ ಅಯಸಕ ಪುನ್ನು ಮಂಂಬಿ ಗಣಭಾಲನು ಬಳ್ಳೆ, ಅಂತುವಂಬೆ ಗಾಜಾಲ ರಾಮಚಂದ್ರಾರೆಡ್ಡಿಗಾರಿಲ್‌ ಪುನ್ನಾಯಿ. ವಾರಿ ಮರಭಾಷಿಕ ಸಾಮನ್‌ಭಾಷಿತ ತೆಲವರ್ತಮೇ ಕಾರ್ಡ ಶಾಂತಿ ಅದ್ವಿತೀಯಾದಲ್‌ ವಾರಿ ಆಲೋಚನೆ ಅಲವರುಮೂರ್ ರಕ್ತದುರ್ಬಳಿಸಿನ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿ ವಾರು ಏರು ಅಪ್ಪಿಗಿಂಚಾಡು ವಾರಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಾಂತಿ ಚೆಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾನಿ ದ್ವಾರಾ ಸಂತುರೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾನು ವಾರಿ ಕಟುಂಬ ರಘುಲಕು ನಾಗ್ರಂಗ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸ್ತೀ ತಲಿಯ ಚೆಸ್ತುತ್ತಾನು.

* **ಶ್ರೀ ವಿ ಬಿ ತಿರುಮಲಯ್ಯ್ ವಿಖಾರಾಭಾವ್ :** — ಅರ್ಥಗೊ. ರಾಮಚಂದ್ರಾರೆಡ್ಡಿಗಾರಿನಿಂದ ನಾನು ಪದಿ ಪದಿ ಹೇಳು ಎಂತತ್ತ್‌ರಾಲನು ಮಂಬಿ ತೆಳುಸುನು ಶಾಗಾ ತೆಳುಸುನು. ಎನ್ನೀ ಈ ಮಲುಚೇಸಿ ನೇವ ಚೇಸಿನವಾದು. ತೆಂಗಾಜಾಲ್‌ ಯಾ ಎಂಬೆ ಪೆನ್‌ ಮೇಧಾವಿ, ಗೊಪ್ಪ ವ್ಯಕ್ತಿ ಯಾ ಹೊಸುಲ್‌ ಲೆಕ್‌ಪೋವಡಂ, ಮನಂಬಿನಿ ವಾಯ ವಿದಿವಿವೆಟ್ಟಿ ವೆಕ್ಕಂತೆ ದೇಶಾನಿಕಿ ನಷ್ಟಮನಿ ಫಾವಿಸ್ಟ್‌ನಾನು ಇಂತಹಮುಂದು ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಸುಭಾಗದ್ದಿಗಾರು ಖತಂ ಅಯಿತ್ತೇ ಯಾರು ಇಪ್ಪಿದು ರಾಮಚಂದ್ರಾರೆಡ್ಡಿಗಾರು ಇತಂ ಅಯಿಪೋಯಿನಾದು. ಇಂತುವಂಬೆ ಮೇಧಾವುಲ ವೆಲ್ಲಿಪೋಯಿಸಿ ರಘುವಾತ ಅಂಥ ಇಂದ್ರೇಕ್ ದೇಶೇಕು ಗೊಪ್ಪಲ್‌ ಟು ವರ್ಗಾಂದಿಸಿ ಮನವಿಚೆಸ್ತುತ್ತಾನು. ಅನುನ ರಾಂತುಂಭಾನಿಕಿ ಸಾಮನ್‌ಭಾಷಿತ ತೆಲಿಯವರುಸ್ತೂ ಅಯನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಭಾರವಂತುದು ಶಾಂತಿನಿಮ್ಮಗಾಗ ಅನಿಪ್ರಾರ್ಥಿಸ್ತೂ ಕಲವು ತೀನುಕುಂಬಿನಾನು.

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾರಾಯಣ ಮೂರ್ತಿ (ಪಿತಾರುರು) : — ಪೂಜ್ಯಾಲು ರಾಮಚಂದ್ರಾರೆಡ್ಡಿಗಾರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮರಯೋಧು. ತಾನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಕಾಶನೆವರ್ತಿ ನಿಮಗ್ನು ಲೈ ಪ್ರಾಳಂಬಿನಿ ಪ್ರೇಮ ಹೃದಯತ್ವೋ ಸೇವಕೇಸಿನಂತುವಂಬೆ ಮಹೋ ವ್ಯಕ್ತಿ. ವಾರು ಇವಿನ್ಯಾಸ ಮಂತ್ರಿಗಾ ಪ್ರಾಣಿಪ್ರಾಣಿ ಮಾ ಜ್ಳಾಲು ವಚಿನ ಸಂದರ್ಭಂಲ್‌ ಪಿತಾಪುರಂ ರಾಖಾತಿ ಒಪ್ಪಾರಂಗ ರಮಾವೇಶಂಲ್‌ ಮಾಟ್ಟಾಡಾಲನಿ ಚೆಪ್ಪಾಮು. ಅಪ್ಪಿದು ನೇನು ಶಾಲೂ ಕಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಕರ್ಮಿ ಪ್ರೈಸಿಂಟುಗಾ ವುಂಟೂ ಕತ್ತರಂ | ವಾಜಾನು ವಾರು ನಾತು ಉತ್ತರಂ ಪ್ರಾಶಾರು. ಮುಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಪಾರ್ಟಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಲನು ಇಹಾವೇಶ ಪರಚಿ ಮಂದಿ ಅಕ್ಷಯ ಮಾಟ್ಟಾಡಿನ ರಷಿಪಾತ್ರ ಬಹಿರಂ ಸಭಕು ಸಾತ್ತಾನು ಅನ್ನಾರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸುಪಾರ್ಟಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಲ ರಮಾವೇಶಂಲ್‌ ವಾರು ಚೆಪ್ಪಿನ ಹೂಂಟಲು ಶಾಂತಿಕಾರ್ಯವಂತಂ. ಕಾಂಗ್ರೆಸು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಲ ಪ್ರಾಣಿಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಾಳಂಬಿತ ತೆಲಿಯಕ್ಕೆಯಾಗಿ, ಪ್ರಜಲ ಕವ್ಯಸುಖಾನು ಪ್ರಭುತ್ವಾನಿಕಿ ಅಂದಿಂಚಾಲಿ. ಆ ವಿಧಮುಗಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರೂಲ ನೇವ ಚೇಸಿನಪ್ಪದೇ ಪಾರೀ ಬಿಂಬಿಸಂಗ್ ವುಂಟುಂದಿ ಅನ್ನಾರು. ವಾರು ಎಂತೋ ನೇವ ಚೇಸಿನ ಮಹಾನೀಯದು ಅಂತುವಂಬೆ ತಾತ್ತ್ವಿಕ ಮೂರ್ತಿ ಪೋವದಂ ಸಂಪಾದನಕೆ ಶಾಂತಂಡಾ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಜಲಕು ತೀರನಿ ನಷ್ಟ ಸಂಭವಿಂಚಿದನಿ ಫಾವಿಸ್ಟ್‌ನಾನು. ವಾರಿ ಕಟುಂಭಾನಿಕಿ ಸಾಮನ್‌ಭಾಷಿತ ತೆಲಿಯಕ್ಕೆ ವಾರಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಶಾಂತಿ ಲಂಗಾರ್ ಪಿಪ್ರಾರ್ಥಿಸ್ತೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಾರು ಪ್ರೈಸಿಂಟ್ ತೀರ್ಜಾನಾನ್ನೀ ಬಂಧರಸ್ತೂ ಪಿರಮಿಸ್ತುನಾನು.

శ్రీ ఎ. వెంకటరెడ్డి (అవంతపూరు) — అద్యానా, సభా నాయకులు ప్రశ్నకే
పెట్టిన సంతాప సామనులు తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు మని
చేస్తే న్నాను పూజ్యులు రామచంద్రారెడ్డిగారు కీర్తి శేషులని చెప్పడానికి ఎంతో
ఒచ్చారు ఉండుతున్నారె నాకు వారితో బాగా పరివయు వుండి ఇటీవలనే
మే కొద్దీ పెట్టి హితులు మంచి ప్రోటోరాదాదు పెఱుతూ అనంతపురం 17 వ
వేస్తీ రా వారి ప్రోటో గ్రంథం, తిట్టవాడ ప్రోగ్రాము ను అణ్ణాన్ని చేసుకుని
ఇందు కేంద్రి ఆ పురం రాపడం వారి వి ఎ నాకు చెంబిఫోను చేసి రామచంద్రా
కెక్కిందు క్రమంలున్నారు అని చెప్పగా నేను వారి దృగ్రకు పోయి అదీ యిది
మాటలు ఆ పక్కం ప్రీతింగ పట్టు క్రొము గురించి వచ్చే బళ్డెటులో ఉమ్మైనా
క్రెడిట్ లెంట్ చేస్తోరా ఆరిశాంగడం వాటికవ్వడం ఇరిగింది తరువాత ఉధయం
క్రెడిట్ స్టేట్ ఏరిశారా అని అడుగు ఎం కద్దును పెల్లడల్లిపుంది కనుక ఉరయమే
క్రెడిట్ పెళతానికమ్ములు 17 వ తేదీన వెల్లినాను. అక్కడ గుండపోటు
పచ్చింది ఉర్కులు పోయి వాడని నేను చూడడం ఇరిగింది. కోలుకుంటారని
ఆరిశారు వారిది చిర్చు కయ స్సు గుడిసార్క్స్‌మాన్ ఇంత చిన్న వయసు
లోని వారికి మంచం రంథి స్సుందని ఊహించే పోటో నాము. అందు గౌరవ
ఉర్కులు చెప్పింటు వాగు మీచాపి, శాంతిప్రభావ కిలనారు. బాగా చమపు
కుమ్మివారు రాక్టీస్యూఅలో బాగా అనుభవా గంచినవారు. పరిపాలనా
దములు. వారు రాష్ట్రీయాలోనే క దేశంలో ఎంతో ప్రముఖ పాత్ర వహించిన
వారు వారి అకాలముకాం మం రాష్ట్రానికి కాక నుక్కెళానికి తీరని లోటు
వారి ఆత్మకు కొంతిని దగ్గరంచుడు ప్రసారించాలని ప్రతిస్తూ వారి కుటుంబానికి
నా ప్రగాఢ సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ కలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. వి. నష్ట్యనారాయణ రాజు (యలమంచిలి) :— అద్యానా, సభా
నాయకులు ప్రశ్నకేటిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను రామచంద్రారెడ్డి
గారితో నాకు చాలా తప్పువ పడిచయం అయిప్పుకిక్కుడూ వారితో వుండే
మందాతనం నిరాడంబ్ర గుణ గచ్ఛాలు మమ్ములను ఎంతో ముగ్గులను చేసినవి.
వారి మందాతనానికి ఒక ఉండావోరణ చెబుతాను ఈ మధ్య ముఖ్యమంత్రి
ఎవరు అనేటటుచుట్టి సందర్భంలో కొంతమంది శాసనస్థుగ్గలం కలిసి వారి ఇంటికి
పెల్లడం తట్టుంచిని వారితో ఎవిధమైన ఆత్మతగాని, వచ్చిన శాసన సభ్యులను
వారి తరఫున సాక్ష్యం చేస్తున్న ఊర్ధేశ్వరుగాని మమీ చ్యాక్టు పరచలేదు చాలా
మందాగా మాట్లాడి కేంచు ఎవరిని నిష్టయం చేసినచ్చటకి ఈ నిష్టయానికి
ఇట్లుటి ఉండవలనిసి బాధ్యత మనందరిమీర ఉండని వారి అభిప్రాయం
చెప్పికంటో ఎంతో పూర్వాంశం అనిపించి చి. మంత్రిసద్గవి తేకపోతే మనుగడ
లేదనుకే ఈ సంఘమతో పచికోసం ప్రార్థించుకుండా నిరాడంబరంగా
ఉన్న వ్యక్తి ఆయన ఒక్కరే అనుకుంటున్నాను. ఆయన చాలా సహాయిలి.
నిరాడంబరకేవి, మిత్రభాషి. హారు విచారణలో ఇం వచ్చినచ్చుడు జిల్లాలోండే ఇరువు
పరిస్థితిలో విషయం క్రించుగు వాటరు స్ట్రోట్టీగులలో జిల్లా పరిషత్తులు దృష్టికి
తీసుకు వచ్చారు. వెనుపెంటనే పంచాయత్త క్రెడిటోర్స్ సౌంటును సంప్రదించి రిస్పున్
పంచి చి కొంతవరకు మం విసీటిఅవాంతరం తీర్మానానికి కారకుత్తె వారు. ఈ రోజున

re : Demise of Sri N. Ramachandra Reddy,
Minister for Finance and Member,
Legislative Assembly.

మనం వారిని కోల్పోవడం ఈ సభకే లోటు కాకుండా యావద్ రాష్ట్రానికి తీరసి లోటు సంభవించింది. వారి కుటుంబానికి నా , పదాం సానుఃగాన్ని ఉచ్చయేస్తూ శాశవాయకుల ప్రవేషపెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ ఈ వాటుమ వారి ఆత్మము కొంతిః లగు శేయాలని పోరీస్తూ ఒకవు తీసుకుంఘన్నాను.

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ (రామచంద్రాపురం) : — అధ్యక్షా, మనసాయకులు రామచంద్రారెడ్డిగారి అకాలమరణం నాకు ద్వాళాంతిని లిగించింది. ఆయన చాల మిత థాపి. నిజాయితీవరులు, నిస్సార్థపరులు పరిపాలనా దమలు, వారి అకాల మరణం వల్ల రాష్ట్రానికి తీరసి లోటు లిగింది. వారి కటుంబానికి నా విచారాన్ని తెలుపుతూ భగవంతుడు వారి ఆత్మకు కాంతి కలుగజేయాలని ప్రాణిస్తూ ఒకవు తీసుకుంటున్నాను.

***శ్రీ ఎన్. వెంకటయ్య (కొడంగర్)** .— అధ్యక్షా, ఈ నాడు మానవుడు జిన్నించడం మరణించడం సహజమే. కానీ మానవుడు తన జీవితకాలంలో చేసిన సటువంటి కార్యక్రమాలు మాత్రమే చిరిస్తుఁడియంగా ఉంటాయి. అదే రకంగా ఈ నాడు మన మర్యాదనుంచి లేకుండా వేసోయిన రామచంద్రారెడ్డిగారి గురించి కూడా. వారిగురించి నేను చాలా కోది రోబులలో వారు యిక్కుడ సథాకార్యక్రమాలలో పాల్చిపుటిమంచి మాత్రమే తెలుసుకున్నాను. తెలుసుకున్న విషయాలలో ఆయన చక్కని ప్రజాస్వామ్యమ్యు కార్యక్రమాలలో ఉటికమైన ఉద్దేశ్యానికి లోనుకాకుండా సథాగౌరవమర్యాదలను కాపాడి తన మర్యాద కాపాడుకొని సహృదయంలో సమాధానాలు యుచ్చేవాడు. అది అందరిలో రావడం చాలా కష్టం. వారిలో ఉన్నటువంటి ఈ స్థుచాలన్నీ కూడా మనం ఏ నాడె తే అర్థం చేసుకొని పాటిస్తామో అందు వారికి సరియైన నిషపైన క్రిష్టాంబి ఘటించివాయము ఉంటాం. ఆయన విద్యావంతుడు మాత్రమే కాడు. ఖిచ్చుతోబాటు దినయం లిగిన మనిషి. అటువంటి సదుచాలు కలిగినవాతు. దూరాదృష్టి కలిగినవాడు. సరియైన నిర్ణయాలు తీసుకొనేవాడు. మాటపీద నిలబడేవాడు ఈ నాడు అటువంటి వ్యక్తి మనలో లేకపోవడం చాలా విచారకరమైన విషయా. వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతి తెలియజేస్తూ ఈ తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ కరణం రామచంద్రరావు (మెదక్) : — అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానమును బలపరుస్తున్నాను. కీ. కీ. రామచంద్రారెడ్డిగారు చాల సౌమ్య స్వభావులు. మిత థాపి. సంపన్న కుటుంబములో పుటీస్తపుటికి సమాజములో అటుడుగున వున్న పేన ప్రజాసేకము సంఝేమము గురించి పాటువడిన వ్యక్తి. పేనల కపసిట్యూరాలను తెలుసుకొని వారి అఖ్యాన్నతి కోసము, రాష్ట్రానికి ప్రాంతానికి పాఠువడిన వ్యక్తులలో వారు మనుఖులు. నేను శాసన సభ్యునిగా ఎన్ని కయిన తరువాత వారితో నాకు పరిచయము కలిగినది. శాసన సభలో వారు ప్రవర్తించిన తీరు నన్ను చాల ముగ్గుట్టి చేపెనది. మేము వారిని ఎవ్వడు కలిసినపుటికి మేము చెప్పే విషయాలన్నీ చాల క్రిష్టతో వినేవారు. ఈ విధంగా, యూ విధంగా చేస్తే

9-50 a.m.

Condolence Motion:
re: Demise of Sri N. Ramachandra Reddy,
Minister for Finance and Member,
Legislative Assembly.

బాగుంటుడని ఎంతో అప్పాయితతో సలహా యచ్చేవారు. ఎష్టి ప్రక్కలు ఆడిగిచ్చుటికి మనకు సంతృప్తి కలిగే విధంగా సమాధానము చెప్పేవారు. ప్రశాసనాప్రమాదమనందు పరిపూర్ణ విశ్వాసంగల వ్యక్తి పోవడను మన దురదృష్టము. తెలుగుచాపాటికి తీరిని లోటు. రామచంద్రారెడ్డిగారు చదిపోయినారు. మొసం త్రప్తిపూర్వి పరిప్రథిగా పుండి. రామచంద్రారెడ్డిగారి పరిస్థితి ఆందోళన రాగా పుండన ముఖ్యమంత్రిగారు మొన్న ప్రకటించినప్పుడు, మీటింగును వాయిదా వేసే తైముకు వారు మరణించాయిని విన్నప్పుడు నాకు చాల దిగ్భేతి ఉత్సించినది. వారి కుటుంబ సభ్యులకు నాప్రగాఢ సానుఖూడిని తెలియజేస్తూ రామచంద్రారెడ్డిగారి ఆత్మకు శాంతిని ఉలగ చేయాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ కలవు తీసుకొంటున్నాను.

ఈ గౌరవ సభ్యుడు:—ఆధ్యాత్మా—గౌరవసీయులైన ముఖ్యమాత్రిగారు ప్రశేషపెట్టిన సాచాప తీర్మానమను బలపరుస్తున్నాను. శ్రీ సూకల రామచంద్రారెడ్డిగారి మరణమిట్లు ఆంధ్ర ప్రశేష్కు కొమండా యావత్తు తెలుగు జాతికి సప్తపుఁ వాటిలినదని మనవిజ్ఞస్తున్నాను. మా వరంగల్లు జిల్లాకు తీర్మానప్పుడు ఒంధించినది. వారి లేని లోటు మా జిల్లాకు తీర్మానందా ఆనే అనుమానం పుండి. మా జిల్లావారు కాబట్టి వారితో నాకు పరిచయము శాగా పుండి. శాంత స్వభావులు. మంచివారు. వారి అనుచరులుగా పున్నా లేకపోయినాయితరులట్ల వారి ప్రవర్తన ఒకే విధంగా వుండేది. వారి కుటుంబానికి నా సానుఖూడిని తెలియజేస్తూ వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నాను.

* (శ్రీమతి యమ్. లక్ష్మిదేవి క్రణ్ణదుర్గ):—ఆధ్యాత్మా—ముఖ్యమంత్రిగారు : ౧) ప్రశేష పెట్టిన రెండాప తీర్మానమను బలపరుస్తున్నాను. నిన్నటి రోజున గాంధీజీ—నీకో—ఱాప రాగు ఏర్పాటు చేయచం జరిగింది. అందులో రామచంద్రారెడ్డిగారి గుణాచాలను గూర్చి తాము, ఇదర పెద్దలు శాగా కలవిచ్చారు. మచ్చ లేని మహానాయకుడు అని తాము కలవిచ్చాడు. ఈనాడు దేశపరిపొలనాదక్కత కలిగి, రాజకీయ చైతన్యవంతులైనచారిలో ఏదో ఒక మచ్చ పుంటుండనే నానుడి రోజులలో వుంది. పీరు మచ్చ లేని మహానాయకుడు తాము అన్నప్పుడు ఆ శ్రీరామచంద్రుకేనా మచ్చ పుందేమో కాని ఈ రామచంద్రారెడ్డిగారిలో మచ్చ లేదుక మక్కనే పెద్దలండరూ వారి గుణాచాలను పొగుదుతున్నారు కదా అనుకోన్నాను. నేను యమ్. యల్. ఎ. కాగానే వారి దర్శనానికి పెలిపుప్పుడు లేచినచ్చి మీ మామ శాంతప్పగారు నాకు శాగా తెలుసు అని చెప్పినప్పుడు నేను ఎంతో గర్వించాను. ఇటువంటి మహానాయకులు పున్నారుకదా అని ఎంతో గర్వించాను. భారతమాత కన్న కలను తీర్మానిగిన, దేశ భవిష్యతును కాపాడే గొప్ప నాయకులలో ఒకరు పీరు. దేశానికి సేవ చేయాలనే ఆకాశో వచ్చిన యమకులకు ఎంతో ఉత్సాహాన్ని కలించే వ్యక్తులలో పీరు ఒకరు. వారి మాటలకు నాకు పంతోపము కలినది. వారు ఆ రోజున అన్నమాటలు నాకు ఇప్పటికీ గుర్తుకు వస్తున్నాయి. సీతు ఉద్ఘోగానికి రాజీనామా యచ్చి వచ్చాపు. రాజీయాలలో దిగావు. చాల పంతోపము. స్త్రీలకు సేవ చేయవలసిన అవసరము

re: Demise of Sri N. Ramachandra Reddy,
Minister for Finance and Member
Legislative Assembly

ఎత్తునా పుండి. ముఖ్యమంత్రిగారికి ఒకేరు చెప్పనికి కూడదోరేదు ఎవరు ఏమి నిర్వహించగలనో వారికి బాగా తెలుసు. అంచువల్లనే సీకు ఈ శాఖను అప్పగించారు చిన్న భోర్టుఫోలియో అని అసుకొనుకుండా ఉత్తోషముతో నీ కాగ్గె క్రొమాన్ని సీకు చేస్తూ తీఱిక, శిథివులు సేవ చేయుచ అగి చెప్పారు. త్రైన్స్ మినిట్ గా మీరు సహకారము అందిసే వ్యమునా చేయడానికి సిద్ధుయిగా ఈన్నానని వారితో ఉత్సాహముగా చెప్పాను. చాలసంతోషించారు. కడ్డులలో వారు లున్నప్పుడు వారి సతీముఖి కూడ వారితో లున్నారు. రాత్రి 11 గంటలకు అనంతపురం నుంచి సేను అక్కుడకు వచ్చాము. నేను వారిని చూడడానికి వెడితే వారు ఎంతో ఆప్యాయతతో సీ నియోజకవర్గము ఎట్లు పుండి అని అడిన సప్పుడు నాకు ఎంతో సంతోషమైనది. వారి భార్య కూడ అక్కుడే లుండెను. వారి అదరాభిమానాలు చూసినప్పుడు ఆగర్ఫ్ క్రీమంతులు కి దా ఆస్పించినది. చాలసిఫిరముగా వుండేవారు. ఎంతో ఆదరాభిమారాతో మాట్లాడుతూ వుంచే వారు ఎంగొప్పు మహామథాపులో అన్నించినది. వారు నంతో కార్బ్రూడిట్, దేశభూతికి కిలవారు కముకనే ప్రతి సభ్యుడు వారి గురించి మాట్లాడాలనే ఉతూహాల పడు ఈన్నారు. అటువంటి గొప్ప వ్యక్తిని మనము ఈ నాడు కోలోపైయాము వారి మనస్సుకు శాంతి కల్గాలఁచే వారి గుచ్ఛాలను వారు దేశము కోసము చేసిన శేవలను అమూలాగ్రము మనకు కూడ ఆచరించడము చాల అవసరము. కార్బ్రూడ్ చూపమలో ఆచరించిననాడే వారి మనస్సుకు శాంతి కల్గాలంది వారి కార్బ్రూడిట్, దేశభూతికి మాటలు చాలవు వాటిని తుట్టిముగా మనము ఆమలు ఇరిపినప్పుడే వారి మనస్సుకు శాంతి కలుగుతుండని మనవిచేస్తూ, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానమును బిలపరుస్తూ వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతిని తెల్పుతూ, వారి ఆత్మకు శాంతి ఇలాచి భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ కలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎ. భాసురరావు (ఎంకిపాదు). — ఆధ్యాత్మికంగా మంత్రి ప్రారంభించి మంత్రి మహాత్మిక మహావిలో పున్నంతవరకు కూడా శ్రీ మాకల రామచంద్రారెడ్డిగారు సకలగుణ సంపన్నులు ప్రభుత్వ పతుంలో పున్నప్పుడే గాక ప్రతి పతుంలో పున్నప్పుడు కూడా వారు ఎంతో టిర్ముతో అన్ని విషయాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చి ప్రభుత్వాన్ని స్కర్మ మార్గంలో దెట్లుడానికి ప్రయత్నించారు. పదవులు వచ్చినప్పుడు వాటిని నిర్వహించడం చాలా కష్టమైన విషయాలు. ఆసందర్భంలో కై జ గుచ్ఛాన్ని పదలిపెట్టేవారు చాలామంది పుంటారు. కానీ రామచంద్రారెడ్డిగారు వదవి ఈన్నా, లేకపోయినా, ప్రతిపతుంలో పున్నప్పుడు కూడా మానవ దృక్పథంలో నై జ గుచ్ఛాన్ని వదులుకోకుండా ఈన్నారు. వారు మన రాజకీయ చరిత్రలో అజాత క్రతువు. ఈనాడు వాయి లేని లోటు తీరేది కాదు. వారు నిస్స్యార సహనశిలురు. వారి మరచానికి నా సంతాపం తెలియ చేస్తూ వారి ఆత్మకు శాంతి కలుగాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతి తెలియచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. అప్పన్నదోర (విషయవగరం) :— ఆధ్యాత్మిక పూజల్లు మాకల రామచంద్రారెడ్డిగారు సీఱి, నిషాయితి కలిన సాంకేతికమూర్తి. వారు అణా

10-00 a.m.

శ. తుద . వారిలో వున్న సహనము ఇతరులలో కన్పిగంచదు నాకు పూర్తిలో 1974ల్లిన ఒంవత్తురం చుడు సన్నిహిత సంబంధం వుంది. ప్రతి రాసటియ కార్యాలయిల్లిన వారితో ఈసి చేసే ఆప్తిప్రపం నాటు కల్గింది. నేను 19వ శేడ్జిల్ వారితో పోట్లు లో లిలిశాను. వారు కృష్ణపేట కూరుపేట ఎంబ్లీ ప్రాసీడింగ్సు ఇషయాలు అడిగి. చేడియోల్ వింటున్నానని చెప్పి : 10 ప్రిమించారు. తెలంగాచాలో అంధలో సీఎస్‌లో కండిషన్స్ సరిగా లేవచి అద్దర్మా పడ్డారు. వోసిప్పటలులోనున్న పాపల ఒంపాలగురించి ఆలోచించేవారు. వారిలో వున్న గొప్పతను అది సాంఘికాల్లో ఇంధ్ర ప్రభాసీకంఠ్యుల్ వ్యాపయ్యాను చూరగొన్న ప్రాంతిల్లో పాయింట్ ఛార్యుల్ విషయంలో వస్తున్న బధుదుధుకులను తట్టుకొనవచ్చిన ఈ పరిస్థితుల్లో వారు లేక పోవడం తీర్చి లోటు వారి ఆత్మకు కొంచెన్లుగాలని కోరుతూ వారి కుటుంబానికి నా సానుఖూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. గోవార్ధనరావు (మున్గోవ్) : — అధ్యక్షా, ఈ రోజు రామచంద్రారెడ్డి గారు మనలో ఉన్న అనే వార్తను భరించలేపోతున్నాము. రామచంద్రారెడ్డిగారితో నాకు పరిచయం నేను ఉప్పాన్నియూ యూనివర్సిటీ స్టూడెంట్ యూనియన్ కు అధ్యక్షుడిగా పున్నప్పటి నుండి, యుపసన కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడిగా వున్న పుటి నుండి వుంది. వారు నాతో చాలా సన్నిహితంగా ఉండేవారు. అన్ని రంగాలలో సక్రమంగా పచి చేసే విధంగా వారు నన్ను ప్రాత్మికహిత్యావుండేవారు. వారు మితథా పి, సో ముగ్గులు నేను ఏ సమయంలో వెళ్లినా అప్పాయితగా పిలిచేవారు. ఎన్నో విషయాలు అడిగేవారు అటువంటి వారు ఈనాడు మన మధ్య లేక పోవడం చాలా విచారాన్ని కిలిగిస్తున్నది. వారి పర్సనల్ లైఫ్‌లో కాని, రాజకీయ జీవితంలో కాని, ఎడ్డువిభ్రమిషన్‌లో కాపి నీతి నిషాయుతిలో ప్రచారించేవారు. వారు నిషిగ్గా కలియ్య శ్రీరామచంద్రులు అని చెప్పటానికి నేను పెనుకండ వేయడం లేదు. వారు హార్స్‌లి హింత్కు వెళ్లినప్పుడు వారితో ఆఖరిసారిగా మాట్లాడిన వాడిని నేను. వారు హాస్టిట్‌లో జాయిన్ కాకమందు అభరుసారుగా మాట్లాడిన వాడ్డి నేను హస్పిట్‌లో ఆఖరి విచిరిన్న నేను. నల్గొండ జిల్లా నుండి వచ్చిన కొండరు మిత్రులతో వారిని కలిశాను. మీకు ఔంపర్ రేచర్ వచ్చింది. రెండు రోజుల తర్వాత వచ్చి మీ దర్శనం చేసుకుంటాను అని చెప్పాను ఆ రెండు రోజులలోనే వారు దివంగతులయ్యారు. వారు చనిపోవాలంచే నాకు సమ్ముఖ్యి కావడం లేదు. వారు లేని లోటు అంధ్రదేశానికి, ముఖ్యంగా నాకు భరించరానిది. ముఖ్యమంత్రిగారికి అండగా వుండేవారు. ముఖ్యమంత్రిగారు సమర్థులు, చాలా స్టడీ చేస్తారు అని ఎప్పుడూ అంటూవుండేవారు. వారి ఆత్మకు కొంచెన్ కలుగుగాక అని ఉగవంతుని ప్రారిష్టా వారి కుటుంబానికి వాసానుఖూతి తెలియజేస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశచేట్టేన సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరచ్చున్నాను.

***శ్రీ పి. వాయగ్రీవాచారి (మున్గుర్మార్)** :— అధ్యక్షా, సుమారు భీషణమైన రాష్ట్రాలు రాష్ట్రాలు కలిసి వచ్చేయడం అసింది. కొన్ని విషయాలలో వ్యక్తిగత వచ్చినప్పటిక చాలా సహాయం

re: Demise of Sri N. Ramachandra Reddy,
Minister for Finance and Member,
Legislative Assembly.

అభిప్రాయాల తెల్పుకోవడం జరిగేది ఏ కార్యక్రమంలోనూ లిరస్కృరించుకోవడం జరగడేదు. ఏ రంగలో పని చేసా అభిప్రాయబేధాలు వస్తూనే పుట్టాయి. తమ అభిప్రాయాన్ని ఉరపుగా, మర్మార్గా తెలియపరచడం నూకల రామచంద్రారెడ్డిగాలిలో ఉండేవి వారు ఆయశ్శ క్రమంతుట. అయినా ఎవతో నిరాడంబర్తగా వుట్టుసంఘ కార్డ్ గ్రహితో కలసి పని చేసేవారు. ఏ గ్రామానికి షైనా అంగుద అస్సుర్భంగా వున్నా శాఖ పడే వారు కాదు. ఈ సౌందర్యం కావాలి అని కోరేవారు కారు వారి కాత్పువ్తన చాలామంది కార్యక్రమము ఆక్రమించేచెప్పి. రాజక్ష రంగంలో దధ్వలు పుట్టాయి, పోతాయి వారు పుని లేసి పుట్టుడు కూడా ఇంటగా ఉండేవారు తనకు ప్రపాఠి లేసి పదిమందిలో చెప్పుకొనేవారు. అటువంటి 10.10 a.m.
సదుచాలు వారిలో వుండడ ది మువల్ల అనే మంది దూరముగా వున్న వాట కూడా దగ్గిలకు వచ్చి వారిలో కలసి పని చేసేవారు. ప్రశ్నత్వమలో వారు వివిధ శాఖలను నిర్వహించాడు. వారికి రెచిస్యూ కాఫి యచ్చి సప్పుదు ఆశ్చర్యం వేసింది. వారు పెద్ద భూస్వామి, భూసంస్కరణలు తెప్పుర్చాడు, వారు ఏ ఇంటగా సమర్థించుటారు అని అది వరకే పూడురాశామలో భూసంస్కరణల చట్టం వచ్చింది. వారిని ఆమలు జరిపి ప్రభలకు సహాయం చేస్తారా లేదా అనే అనుమానం ఉత్తించి అయినా నిర్వహించారు, ఒకసారి దేబు యిచ్చారు, మరొకసారి షైనాన్సీ యిచ్చారు నిటంగా వారికి పడిత. వారికి ఏ కాఫి యచ్చినపవటికి ప్రథమతో ఉపపడి ఏపయాగా తెలుసుకొని ఆనేక మంది సపలవోలు తిసుకొని ఆ శాఖలను సంతృప్తి కరంగా నిర్వహించి జట్టువేళలు కొను. పది చేపటినపవటికి పూర్తి బిశ్వాసమతో నమ్రాముతో వని చేసేవారు రామచంద్రారెడ్డిగారు. అందుకే వారు రాణించగలిగారు వ్యక్తిగతికి అనుకూలం యింత తొందరగా వారు మరణిస్తారని ఎన్న అనుకోలేదు. మా జీల్లాకు వ్యక్తిగతముగా నాకు వస్తుము జరిగిన మాట వ్యాపము. నేను మఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానముతో ఏ భవిష్య వారి కటుంచాలికి నా సానుమాతిని తెలియపరుస్తున్నాను.

శ్రీ ఇ. గోపయ్య (సూర్యాపేట):— అ ధ్వని రామచంద్రారెడ్డిగారు 1857 లగాయితునా మీవ ప్రత్యేకమైన సాయథాతితో వుండేవారు 1857 లో నా కొరకు గట్టి ప్రయత్నం చేసి టికటు యిప్పించి నా ఎన్నికల ప్రారంభిత్వం జేసినటువంటి వ్యక్తి. వారి మరణానికి విస్తుపోయాను. సూర్యాపేటు వెళ్లిన కరువాత తెలిసింది, అయ్యగారు వచ్చారు. వారి మంచి చెడ్లల గురించి ఒనారి అంగావాన చెసుకుంచే మానుకోటు తాలూకాలో లంబాడీలు ఎంత వోషిస్తున్నారో చెప్పడానికి లేదు. లంబాడీలు, వారిజనులు, మాకు కరంటు లేసి అనకుండా చేశారు. రామచంద్రారెడ్డిగారు పెద్దదొర అయినపటికి చిన్న బుల్లగావారితో ప్లో కలసిమెలసి వుండేవారనేడి మానుకోటు తాలూకాలో చూసే గోచరిస్తుంది. వారి కుటుంబానికి స్నేహితులకు సానుఖాతి చెబుతూ

వారి ఆత్మకు శాంతి కలుగాలని భగవంతుడిని ప్రార్థిస్తూ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను.

(శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు (సందిగామ) : — అధ్యక్షా, రాష్ట్రాల చిపాదచ్ఛాయలు అఱుముఁస్తు సంచారంలో శాసనసభలో బయట కూడా చాలా బరువైన గుండెల్లో ప్రక్కొనిసి రామచంద్రారెడ్డిగారి మరణంపట్ల నిశ్చేషమైతి చెందినున్నారు. రామచంద్రారెడ్డి గారు ఆయుష్మాను ఆయన అర్చపుపంచుడే పరిపూర్ణాంశీవి. ఈనాడు స్ఫుర్పాయింది శాసనసభలో మనము బయట యావుఁ ఇంధ్ర ప్రజాసేవి ము. ఆయన నిష్కర్షంకమైన మార్కవతావాది, సహృదయుడు, మేరుపర్వతంలాంటి వాడు. నీతి నిజాయతీలు కలిగినవారు, పోయినసారి టిఎస్ ఏకాంటు సందర్భంలో వారి పతిభూత చూపించారు, ఆనాడు మంత్రివరము యొక్క విఱవను పెంచారు అది యొ శాసనసభలో ప్రతివారి వ్యుతయమలో ముద్రపేసుకొని వుంది. అటువంటి మహానాయకుడిని కోల్పోయాము, దేశములో శాసనసభలను రద్దు చేయాలని, ప్రజాస్వామ్యములో అంసత్పటి కలిగిన యువకులు పున్నస్పదు అలా కాదు అని వారి నడవడికలో చూపించిన స్థాషిల్యమూర్తి ప్రజాస్వామ్యముపట్ల ప్రజలపట్ల ఆయనకు పున్న అభిమానాన్ని తెలియజేస్తూ ప్రజాస్వామ్యమైనే ఈదేళానికి పోకి పసుంది, శాసనసభలు వుండాలని, మంత్రివర్గాలు పుండాలని చేసినటువంటి మహానాయకుడు, ప్రజాస్వామ్యానికి వెన్నెముక అయి నటువంటివారు రామచంద్రారెడ్డిగారు. ప్రతివారు వారిని అదర్చుంగా తీసుకొవలసిన అవసరం పుంది ప్రభుత్వయిగ్తాంగమీద కూడా వారికి వలుబడి జాట్కేగా వుండేది, ఆయన ఎంత గతీ రిట్టటో తెలిసినవారికి అర్థం అయ్యేది. అటువంటి మహానాయకుడిని గురించి ఎప్పుడుగా చెప్పుకుండా, వారు జీవితంలో నడిచి శాంత పెఱుగుబాటు, ఆయన చూపిన మార్గాలు మనకు అదర్చాలు కావాలి. ఆ వెతితి తీ ప్రదం కష్టం. వారికి భగవంతు ము అత్మశాంతి కలిగించాలని కోరుతూ వారి కటుంబానికి సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

*** శ్రీ జి. మూర్ఖ్యనారాయణ (పొయికరావుపేట) :** — అధ్యక్షా, రామచంద్రారెడ్డిగారు అకాల మరణము యావట్లు రాష్ట్రాల్లిన్న విచారంలో ముంచింది. మిత్రులు చాలామంది విషయాలు చెప్పారు. 1954 లో నేను కర్మాలు అసెంబ్లీలో పున్నస్పదు యొక్కాడికి స్థలం చూడటానికి వచ్చిన సందర్భంలో మేట్ల మొదట రామచంద్రారెడ్డిగారి దర్శనం చేసుకొన్నాను. దేశంలో ఆయారాష్ట్రాల్లలో పున్న నాయకులను చూడాలని నాకు పుత్తాపూరం పుంటుంది, ఎక్కడ ఉపాయకరమాలను వున్న నాయకులు వున్నారనేది చూడాలని పుంటుంది. 54 లో యొక్కడ వారి దర్శనం చేసుకొన్నాను. 15 నిమిషాలు నాతో మాట్లాడారు వారి మంచిత్వం నస్తు ఆకర్షించింది. వారు ఎంతో ఓర్పు కలిగిన వ్యక్తి నేను అంత చైన్ నాయకులను కలుసుకునే అర్థాడుచి కాదు అనుకోండి, వారు చూపించిన ఆప్యుషికులను తలచుకుంచే గుండెల్లో బండపడినట్లు అనిపిస్తున్నది. రామచంద్రారెడ్డిగారు చూపించిన ఆచర్చాలు మరవరానివి. 1961 లో చెవిమార్పి

29th July, 1974.

263

మినిషరుగా ఒక తాళిదు చేశారు. మూడు మాసాలలో బంజరు భూమిని పేప్ ప్రజలకు, హరిషమలకు యివ్వాలని. వారి ఆచేశానుసారం, నుమిత్రాదేవిగారు చెప్పినట్లు కొన్ని పేల ఎకరాలు నీర ప్రజలకు లభించింది. ఆ విచ్ఛ్యానం ప్రజలలో రుండి. వారి ఆశయాలు ప్రజలలో నాటుకునివున్నావి, వారి అదిర్చాలను గ్రహించుండుంచుకొని వెంగళరావుగారు ఈ రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకుబోవాలని కోరుతున్నాను. రామవంధ్రారెడ్డిగారి గురించి ఎక్కువ మాట్లాడవలసిన వని లేదు. వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతిని తెలుపుతూ భగవంతుడు వారికి అక్కుళాంతిని ప్రసాదించాలని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

Sri P. Ramachandra Reddy (Sangareddy) :— Hon'ble speaker 10.20 a.m.
Sir, while supporting the resolution moved by the Leader of the House I want to say a few words. Sri Late Ramachandra Reddy was one of my elders. I had a privilege of Associating with him very intimately and very closely. I had a privilege just like a member of their family. When I was a student we used to go to watch and see his play in Hockey. As a student he was a good sportsman in Hockey. He participated in Vandemataram movement. He was expelled from Osmania University and he joined the Nagpur University and graduated there. After his education when he joined the service he had no inclination to continue. He then resigned and joined in politics. As a worker, taluk level, rural and district level he improved himself and then came to the State politics as a P. C. C. Secretary. He knows every problem of the village though he was born with a silver spoon. He was a man of the poor and depressed. He had done wonderful things in his constituency in whatever capacity he was. Though he was a land-lord by birth, but many of the people are not aware, he had only 80 acres of land during the last five years. Most of the property was given to the tenants without any remuneration and he improved them and got their good will. His constituency consists of 50% Lambadas. Everybody has affection for him. I know an example. When I was sitting with him a messenger from his constituency had arrived. He said that a worker was killed by the opponent. He was a Lambadaman. Sri Ramachandra Reddy was not hesitating to go the S. P., or D. I. G. and everywhere. His intention was to see that the real culprits were arrested and convicted. Therefore he had the goodwill and affection towards the poor people. He was honest to the core. He had a knack to extract work from his officers. He had an appreciation for honest officers, public workers. If any Legislator used to go to recommend him, he feels happy to help him. Suppose any Legislator used to go to him and recommend for a dishonest Officer, he used to say on the face, that he is a dishonest man, you should not support. This was his liking and disliking. He had no illwill towards even an enemy. Even merits in enemies he used to appreciate. He had a clean political career. He was a stalwart in the Treasury Benches. As we know in the last session, that was his entire show being Finance Bill etc. Vote of account time we were very much worried this strangleman affect on his health but he could survive inspite of that strain 15—20 days. Unfortunately much again our wishes, much

against our expectations, he expired. I, as a good friend of him, lost an elderly friend. And we all of us lost a good politician with a clean career. He was intellectual among the intellectuals. His only source of income was agriculture. He had a lot of affection or inclination to be a cultivator during his life. He used to spare some time atleast once in a month to see his farm. He had no other means. Some-way we lost a good friend, good legislatore, good Minister, a good Administrator and politician. So without taking much time, I express my sympathies to the bereaved family. I pray God, his soul rest in peace.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంక్రూపు:—ఆధ్యాత్మా, రామచంద్రారెడ్డిగారు, రాజులు రంగంలో ఎన్నో ఉన్నత ప్రమాణాను సృష్టించారు. రాష్ట్ర రాజకీయరంగంలో వారు చేసిన నేవ అమోఫమయినది. వాగు మంత్రిగానే కాకుండా ప్రతికు నాయకులుగా కూడా ఎన్నో ఉన్నత ప్రమాణాలను సృష్టించారు. వారు ఒక విచిత్రవు కలిగిన వక్తిగా వేరుగాంచారు. నారి ఉన్నత ప్రమాణాలు మనకు అదర్చంగా ఉంటాయి. రాష్ట్ర పురోధివృద్ధికి మనమందరమూ ఒలిసి మెలిసి కృషి చేయాలని ప్రయత్నించారు. వారు నీతినిజాయాతిగల వ్యక్తి సీక్స్ పాయింటు వార్గులా అమలుకు ఎంతో నేవచేశారు వారు లేసిలోటు మనకు తీరిని. మనముఖ్యమంత్రిగారి నాయకత్వములో మన రాష్ట్రము ముందుకొపోతండ్రి ఆశ్చర్యంలో రామచంద్రారెడ్డిగారి ఉటుంబానికి నా సానుభూతి తెలియజేస్తూ ఈంచు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. హెచ్. కాళయ్య (పాల్ఫోన్):— ఆధ్యాత్మా, వోరాశాదు రాష్ట్రానికి స్వాతంత్ర్యం రావడానికి ముందు రాజకీయ చైతన్యం చాలా తక్కువగా ఉన్న రోజులలో స్వామిరామనందశీర్థ గారు, ఉమ్మెడ్లాకేవరాపుగారు, మాట పాటి హానుమంతరాపుగారు వంటి ప్రశ్నతుల అడుగుబడులో నడచినవారూ రామచంద్రారెడ్డిగారు యో నాడు ప్రైదరాశాదురాష్ట్రములో ముఖ్యంగా తెలంగాచా ప్రాంతములో మాం నూన్నె రాజకీయచైతన్యమును నాంగా పనిచేసివటయిని వారు. తెలంగాచా యువకులలో రాజకీయ ఉత్సవము కలిగి రాజకీయాలలో ప్రవేశించడానికి రామచంద్రారెడ్డిగారు, చెన్నారెడ్డిగారు ముఖ్య కారకులు. రయిలు యువకులలో చాలామంది రాజకీయరంగంలోకి ప్రవేశించడానికి రామచంద్రారెడ్డిగారు ఎంతో కృషిచేశారు. ఆ నాటి యువకులు రాచి వారాయి రెడ్డిగార్చేవంటి „పెద్దా, సలవోలతో ప్రైదరాశాదురాష్ట్రమునకు స్వాతంత్రం బాహ్యానికి కృషిచేయడంలో రామచంద్రారెడ్డిగారు వారి ఉద్యోగము కూడా భద్రముట్టిప్పాట్టారు“ యో “నాడున్నో” సుంత్రివద్దేములో చాలా సీనియరు ముంత్రిగా ఉండుకొనేర్దశంపుచ్ఛలు అనేక శాఖలకు మంత్రిగా ఉండి అనుభవం గల్లితో ఎన్నో సిరుతరమయిన ఆధ్యాతలు స్వీకరించారు. దోర్నుక్కోలో లంబాడి ప్రమాణ ఉన్నారు. వారికి ఎన్నో లేవలు చేశారు. వరిగ్రంగుక్కాము నా యి ఈ విగా భంపన్నులయివుట్టికి రామచంద్రారెడ్డిగారు ఏంతో క్రింగా జాతి వేచాకుండా క్రింధలో నేవచేశారు. ఈ

ఎండ్ర అంరకూ ఆమోదిక రమును వ్యక్తిగానూ అమోదపొతుషులూ ఉన్నాయి. ప్రస్తుత సమయములో వారు లేచిలోటు ఉన్నారని. రాముచంద్రారెడ్డిగారు గుండెపోటు వచ్చినప్పరువాత రెండు నూములు కులాసాగా ఉండి చికిట్టి పొందినారు. అయినప్పటించు వారిని మంచం దక్కినానుకోలేకపోయి నాము. యూ నిషయం పరిశీలించాలి. మెడికల్ టీఎస్ మెంటులో మోడరన్ ఇంజర్ డేశాలలో ఉన్నట్లుగా ఇక్కడ కూడా అటువంటి మోడస్ టీఎస్ మెంటు అందించడానికి అవకాశాలున్నాయోమో ఒరించించాలతి కోరుతున్నాను. వారు లేకపోవడం చాలా బాధగా ఉంది. రాముచంద్రారెడ్డిగారు స్కూలు చేసిన సేవకు, వారి సత్తీలము, స్నేహ సంప్రదామూడు దృష్టిలో ఉంచుకుని వైద్రాబాదులో శాస్త్రమయిన చివ్వాం బకట్-ఫాచితరాల వారికి పోత్స్పాహం కలిగించేట్లుగా ఒకచివ్వాంపర్పటుచేయాలని కోరుతూ రామునంద్రారెడ్డిగారి కుటుంబానికి నూ సానుభూతి తెలియజేస్తూ యూ సంతోష పెర్చానాన్ని బలపరుస్తున్నాను.

* శ్రీ కోటయ్య (శీరాల) :—ఆధ్వర్యాను, ముఖ్యమంత్రిగాను పవేకశేటు 120 సంతాప శీర్మానమును బలపరుస్తున్నాను.

జోహోరు—జోహోరు

జోహోరు నీకు

రాముచంద్రారెడ్డి

జోహోరు మీకు

ఆరోగ్యమును పొంది—మా

కానందమ్మెనగి

శాంన సభకు మీ

విరునవ్వు మోములో

తరలివచ్చివని

తలచితిని సఖుడ.

నీ రాక్కె నేను

శాసన సభలో

పేయి కన్నుల తోడ

వేచి యుంటిని సఖుడ

కడసారిగా నీవు

కనులు మూళ్యావని

ఇల్లు సద్గు కొని

10.40 a.m.

29th July, 1974.

Condolence Motion:
re: Demise of Sri N. Ramachandra Reddy,
Minister for Finance, and Member,
Legislative Assembly.

పెళ్ళి పోయావనీ
పిడుగంటి వార్త
నా తెవుల బడెనయ్య
గుండె దిగులుతో సేను
కుమిటి పోతున్నాను — తోహారు—తోహారు...

నీ మాట పలుకుల్లో
మధువు వద్దించు
నీ కనుల చూపుల్లో
కరుణ విరజిమ్ము
దరశాస చంద్రికలు
వెదజల్లు నీ మోము
కనలేను కనలేను
కనలేను యిక పైన — తోహారు—తోహారు..

కడసారిగ నిను
గాంచిసానయ్య
మాటలాడక నీవు
పవళించి వున్నావు
పూలహారాతనోన్న
పెట్టిరి నీ పైన
అదియో ఆఖరసారి
అదియో ఆఖరు సారి
నీ దర్శనమ్మిక
సాకు లభియించడు
మరల ఏ జన్మకో
మరల ఎవ్వోటనో
మానయిద్దరము కలసి
మాట్లాడుకొనుక
స్నేహితులు, బంధువులు
శాసవసథ్యలు
పెంటరాగా నీవు మారేగినాశ
మారేగుహా నీవు
పెళ్ళిపోయాతు

re: Demise of Sri N. Ramachandra Reddy,
Minister for Finance and Member,
Legislative Assembly

ఆకాశమన నుండి—నీ
వాస్తులు చాచి
అందుకొనుపున్య
ఓ రామచంద్రారెడ్డి
అందిస్తువున్నాను
నా జోవోరులు నీ కివే.
రతనాల వీణ
ఈ తెలంగాఢాలో
ఖాతి రత్నంబై
భ్యాతి బొందితివయ్య
దశ దిశల నీ కిరి
వెదజల్లినార్త
నిన్న గన్న దంపతులు
ధన్యులై నారోయి —జోవోరు—జోవోరు

(శ్రీ ఎమ్. సుభ్యారెడ్డి (నందికాటూగు)) :—ఆధ్యాత్మా, ముఖ్యమంత్రిగారు 10-30 a.m.
ప్రశ్న వెట్టింటుంటి సంతాప తీర్మానాన్ని నేను బలపరుస్తున్నాను. శ్రీ రామ
చంద్రారెడ్డిగారు ఈనాడు లేకుండా పోయారంచే మనస్యకు ఒక విధమెనటు
వంటి బాధ కలిగింది వారు చంపి హిలుకు వెళ్లినప్పుడు వారితో భోజనం
చేసి వారిని సాగనంపాను. మళ్ళీ ఈ రోజులకు వారు తిరిగి ఎచ్చి అక్కడనే
టీట్ మెంటు తీసుకొనడం జరిగింది. దానాపు 20 రోజులు వారితోశాటు
ఉన్నాను. వారు బాగా రికవరీ అయినారు. ఇంకా కొంత కాలం ఉండాలనే
విధంగా డాక్టర్సు సలవో ఇచ్చినా నేను బాగున్నాను, నేను తప్పుకుండా అసెంబ్లీ
కార్డ్‌కమాలో పాలోనాలనే ఉత్సాహంతో అక్కడినుంచి బయలుదేరారు. నేను
ఈ వ రోజున ఇంగ్లెడికి వచ్చి చూద్దామని వెళ్ళిన్నటికి మరల హార్ట్ ఏటాక్
చచ్చిందని హస్పిటల్కు వెళ్ళారు. నేను హస్పిటల్కు వారిని ఒకసారి చూడడం
కటసించింది. ఈ నాడు మనలందిని పీడి వెళ్లిపోవడం చాలా విచారకరమైన
విషయం. ఆయన ఇంకా కొంతకాలం | పశానేవ చేయవలసినటువంటి వామ,
పుట్టినవారంతా గిట్టడం సహజం ఆయనప్పటికి ఆయన నేవ ఇంకా అవసరమని
అమర్తన్న సందర్శించి అకస్మాత్తుగా చనిపోవడం అందరికి బాధ కలిగింది.
ఇప్పుడు రాష్ట్రాన్ని ఎదురొక్కంటున్న కీష పరిస్థితులలో ఆయన ఉండవలసిన అవసరం
ఎక్కునా ఉంది. కానీ దేవుడు చిన్న చూపు చూడడం జరిగింది. కేంద్రీంలో
శ్రీ వల్లభాయి పటేలు చనిపోయినప్పుడు జవవోర్లార్ సెప్పుకు ఎటువంటి
లోపం కలిగింది ఈ నాడు రామచంద్రారెడ్డిగారు పోవడంవల్ల ముఖ్యమంత్రి
గారికి అటువంటి లోపం కలిగిందని చెప్పడానికి నందేహించవలసిన అవసరం లేదు.

Condolence Motion:
re : Demise of Sri N. Ramaohandra Reddy,
Minster for Finance, and Member,
Legislative Assembly.

లోటు క రీచేసుకోడానికి కొంత కాలం పట్టక తప్పదు. రామవందారైచేసి గారిని చూసి సేర్పుకోవలసినటువంటి విషయాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. ఎంత క్రయిసెక్క ఎచ్చినా తెమలకుండా ఓండే స్ఫూర్హావం కలవారు. అటువంటివారు చాలా తక్కునమంచి ఉంటారు వారి ఆత్మకు శాంతి కలగజేయాలని భగవంతుని ప్రాణిస్తూ వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతిని తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను

శ్రీ అర్. నరసింహరామయ్య (హసన్‌వర్తి):— అధ్యక్ష ! ముఖ్యమంతీ గారు క్రచేషపెట్టినటువంటి తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను శ్రీరామవందారైచేసి గారు 20 సంవత్సరాల నుంచి రాజకీయ గురువే కావుండా వరంగల్ జిల్లాలో ఈక మహాపురుషుడుగా థావించేవాళ్ళం. వారు ఉన్నత కటుంబంలో పుట్టినప్పుడికి నామాన్యమిత్రులను రాజకీయ మైత్రీ తప్పన్మాదికించి వరంగల్ జిల్లాను పట్టిపుంచంగా చేయాలనుకునేవారు. వారు నైతికాలికి లోబ్ డేవారు. వారు రాజకీయవేత్త వారు ఈ రోజు మసలను విడివెల్పోయినందుకు మా వరంగల్ ప్రజలకు కారుమణ్ణులు కమ్మి చీకట్లో ముంచివేసట్లు థావిస్తున్నాను. వారి కుటుంబానికి నా ప్రగాఢ సంతాపం తెలుపుతూ వారి ఆత్మకు శాంతి కలగజేయాలని భగవంతుని ప్రాణిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

కె. నరసింహ (పాలక్‌సౌమి):— అధ్యక్ష, సౌరవసీయులైన ముఖ్యమంతీ గారు క్రచేషపెట్టినటువంటి సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను మాసవులు పుట్టట గిట్టట అనేది సహజమైన కార్యక్రమం. ఇది తైవ నిర్ణయం. కానీ మానవులలో మహాపురుషు లనిపించుకోనేవారు కొంతమంది ఉంటారు శ్రీరామవందారైచేసిగారు ఆ కోవకు చెందనవారు ఆ మహాపురుషుడు శాంతచేశ స్వార్థం పోరాటయోధుడే కావుండా ప్రజాసేవే పవిత్రంగా తలచినటువంటి ప్రజానాయకుడు. నేను 1964 లో అసెంబ్లీకి వచ్చినప్పుడు రామవందారైచేసిగారు రెవెన్యూ మంత్రిగా వుండేవారు. వారు మా శ్రీకాకుళజిల్లా రివిన్యూమంత్రిగా వచ్చినప్పుడు నేను వారిని రిసెంట్ దేసుకునే సదవకాశం కత్తిగంది. వారు ప్రజల యొక్క కష్టమార్గాను ఆకింపుచేసుకొనడంలో అవటిపరి నారాయణరావు, కళాపెంకటరావుగారి కోవకు చెందినవారని నా అథిప్రాయం. వారు విపోలనా దకులేగాడ నోబుల్ పరమ కూడా. నోబుల్ పూర్వమ పున్నవారు డేచాపికి అవసరం అటువంటి మహాపురుషులు దివంగతులు అవడం చాలా విచారకరము. ముఖ్యమంత్రిగారికి కుంభింగా వుండేవంటి వ్యక్తి పోవడం చాలా తరిసిలోటు. వారితక్కువు వరమేళ్ళరుడు శాంతికలగజేయాలని మృదువుపూర్వకంగా కోరుకూ దుఃఖాగరంలో పుస్తువారి కుటుంబానికి నా సానుభూతిని అందజేస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

10.30 a.m. శ్రీ కె. శాంతయ్య (పాలేరు):— అధ్యక్ష, సథానాయకులు క్రచేషపెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. తెలంగాచాలోనే కావుండాంధీరావ్పీలో కూడ రామవందారైచేసిగారిని గురించి ఎనుగని ప్రజలు తెలుగులు తీసుకొంటున్నాను.

వారు పేర్ ప్రజల. రన్నకారు టైతుల అంగదంకలు వున్న పుషోశాయికలు. రామచంద్రార్థడిగారు రథవెన్ను మినిష్టరుగా వున్నప్పుడు—ఇనాము ఎశాలిష్ట్ డెస్ట్రిక్ట్ కమిటీలో నాన్న సభ్యుడుగా వేసుబం జిల్లింది. పేచపారికి వెట్టిచూకితే ఇచ్చిటువంటే బలూతా ఇనాము భూములు ఆ పేసే వారి నుంచి తక్కువ కేసుకు అన్యాంకాంతంగా విక్రయించుకొన్నటువారికి పట్టాలు ఇష్టుకూడదు అరి ఆ కమిటీ గ్రామాలు వెళ్లినప్పుడు—పట్లలు తఁడేషండ్రాలుగా వచ్చి మెహారాండ్రాములు ఇచ్చినారు. దాన్నిపై ఏమి చేయమంటారు, మీ అధిక్రాయం ఏమిచే అని రామ చంద్రార్థడిగారు మా అధిక్రాయం అడిగారు. మీరు ఏమి నీడ్లియం ఉన్న మేము ఏస్టేస్ట్రాము అని అన్నప్పుము—మోమరసులో ఏకి వున్నదో—దానికంటే అంంగా అబలూతా ఇనాముదార్లకు రహియం జరిగేలట్లు నీర్చ నీం కీసుకొన్నారు. రామచంద్రార్థడిగారు రాష్ట్ర లేఖల్లావారై నా, వారి నాయుర్లు మోఅష్ట్రం జీల్లాలో ఎక్కువగా వుంది. వరంగల్, ఇష్ట్రేంజీల్లాలలో వున్న టైతులు. టైతు కూతిలు వారిని ఎరుగిచివారు లేదు. మన రాష్ట్రంలో వారి పరిపాలనాదక్తత, రాజీంయీనిలి, వారి సుణగాలు ఎచ్చునివారులేదు. అటు వటటి మహానాముకుడిని మంగం కోలోప్పేవటు దురద్రుష్టకరము. వారు త గృహిరణిగా ఈ బ్లైడ్ ట్రెక్ సెపన్ కు వచ్చి, మనకు చక్కని సలహాలు ఇచ్చి, వారి పరిపాలనాదక్తత మరొకసారి నిరూపించుకోంటారని ఆశించాము. కానీ ఆ అవకాశం లేకుండాపోయాడి. ఇవాళ ఈ కాసుకసథ చాలా చీకటిమయంగా కనబడుతున్నది. వారు మన ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రక్కన కూర్చుంటే యా సథ ఎంతో కశతుగా వుండేది. వారి మరణానికి నా సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ వారి కుటుంబాణి నా సానుభూతి తెలియజేస్తూ—భగవంతుడు వారి ఆశ్చర్య జాంతిలుగా తేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొట్టున్నాను

శ్రీ ఎన్. రాములు (చలకురి):— అధ్యక్ష, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రపేశ పెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను రామచంద్రార్థడిగారు నల్గొండ జీల్లాకు చాలా సిన్నహితులు. మూర్ఖీలో వారిఁ సిన్నహిత సంబంధాలు వున్నవి. వారు నైతికక్షక్తి కలిగినవారు, చాలా సౌమ్యులు. పరిపాలనాదక్తులు. అటువంటివారిని మన రాష్ట్రం కోలోప్పేవటు దురద్రుష్టకరము వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని కోరుతూ వారి కుటుంబానికి నా సంతాపాన్ని తెలియజేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. అప్పుడురు (బోగాపురం):— అధ్యక్ష, సా. ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రపేశ పెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను నూకల రామచంద్రార్థడిగారు నాకు 1956 నుండి శాగా తెలుసు. వారు అగ్రికల్చర్ మంత్రిగా. రెవిన్యూ మంత్రిగా ఉండి అనేక శాఖలు నిర్ద్యహించారు. వారు చాలా ఉదార స్వభావంగా కార్బోన్డిక్షన్ చాలా పటువ్యంగా వ్యవహారించిన వట్టి. వారు చాలా నిరాశంబర క్షీణి. పేదల పట్ల సానుభూతిలో వ్యవహారించే వ్యక్తి. అన్ని గంగాలు చాలా చక్కగా కీర్పిదిద్దిన వ్యక్తి. వారి ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతి చేయాల్సి

re : Demise of Sri N. Ramachandra Reddy,
Minister for Finance and Member,
Legislative Assembly.

ప్రార్థిస్తూ వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతి తెలుపుకొంటూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

* శ్రీ జి. వి. రత్నయ్య (తాడికొండ) : — ఆ ద్వారా, నీ ఇచ్చమం లీగారు ప్రవేశపెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను రామచంద్రారెడ్డిగారితో గత 10, 12 సంతృప్తాలుగా నాకు చాలా సన్నిహిత ర సంబంధం ఉంది ముఖ్యముగా వారిని కౌనియాడవలసినది ఒకటి ఉన్నది. మన రాష్ట్రంలో రీజిస్టర్ సీలింగ్స్ : ఉండినపుడు శాలెన్స్ అఫ్ మైండ్ లో ఉన్నటువంటి వారిలో వారు బాగు బాగు. అటువంటి కోవకు చెందినటువంటి నాయకులు ఆ విధిగా కావెన్స్ గా ఆలోచించగలిగినటువంటి నాయకులు కొరవడిపోతున్నారు. వారు నాయకత్వం ఉండవనూ కలిగిన పెద్దలు. వారి మరణం మన రాష్ట్రాన్నికి తీరిని లోటు ఇటు ఎలంగా చాలా ప్రాంతంలోనే ఆకుండా, అటు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో కూడా ప్రజల యొక్క ఆధిక్యమానాలను పొందినటువంటి కోవకు చెందినవారిలో రామచంద్రా రెడ్డిగారు ఒకరు వారు సాముద్రాలు, సరసులు, చాలా మికాపి. వారు లేని లోటు మన రాష్ట్రాన్నికి, మన కాసనసభకు ఎంతో ఉన్నది. వారిలో చాలా హబుండూతనం ఉన్నది. వారి కుటుంబానికి నా సానుభూతి తెలుపుతూ వారి ఆత్మకు శాంతి కలగాలని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ) కె. మి. నరసింహ (పత్తికొండ) : — ఆ ద్వారా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశించినటువంటి సంతాప తీర్మానాన్ని హృదయపూర్వకంగా పంచిస్తున్నాను. అటు నేను యా సంతాప తీర్మానం గురించి మాట్లాడడలచలేదు. నేను సంతాప తీర్మానం మాట్లాడతేను. ముఖ్యంగా కోటయ్యగారు కోవారు—గేయం పాడిన తర్వాత నాకు నా ప్రాణాన్ని పొతులు సంజీవయ్యగారు గుర్తుకువచ్చి—రామచంద్రా రెడ్డిగారికి సంజీవయ్యగారికి మధ్య ఉండిన సంబంధ బాంధవాగ్యాలను చెప్పుడలచు కొన్నాను. విశాలాంధ్ర ఏర్పడిన తర్వాత మొబ్టైమెదట 1957 లో తమిద్దురా నాకు రామచంద్రారెడ్డిగారు పరిచయం అయినారు. గాంధీభవన్లో మీరు ఎ.పి.సి.సి అధ్యక్షులుగా రామచంద్రారెడ్డిగారు కార్యదర్శిగా ఉండేవారు. సంజీవయ్యగారితో మీరు ఉన్న సాస్నేహిత్యంవల్—వారు కూడా చాలా సన్నిహిత్యలై వారితో వరిచయ శాగ్యం ఏర్పడింది. అనాడు మీరు రామచంద్రారెడ్డిగారు కలిసి కళాషార్పణలులవలై—వ్యవారించటము మాకు చాలా అనందము కలిగినిది. మీరు సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రి కావటానికి పునాదులు వేళారు. 1960లో సంజీవయ్య ముఖ్యమంత్రి దయనతర్వాత మీరు రామచంద్రారెడ్డిగారు కేవినెట్ లో చేరారు మేము అప్పుడు సంజీవయ్యగారి కేవినెట్ ను పంచపాండపులతో పోతే వారము. మీరు, రామచంద్రారెడ్డిగారు నకుల సహాదేవులు. ఎ.సి. అల్లారి సత్కారాయిశాఖ థిమార్కునులు. సంజీవయ్యగారు ధర్మరాజు. ఎ.సి. తరాణీత విదిపోయిన తర్వాత ఎ.సి. కర్ణదుగా సుమోధనుని పాటిలోకి వెళ్లిపోయారని, మళ్ళీ వారే మీ పార్టీలోకి వస్తారని అనుకొనేవారము. సంజీవయ్యగారికి ఉన్నటువంటి కొన్ని గుచ్ఛాలు రామచంద్రారెడ్డిగారికి ఉన్నది.

శ్రీ కె. రామనాథం (ముదిసేపల్లి) :— అధ్యక్షా, మన దేశంలో మన రాష్ట్రాల్లో రాజీయ నాయకులకు లోపం లేకపోవచ్చ గాని నీతి నిజాయితి కలిగి మనులేనటువంటి మహానాయకుల లోపం చాల యున్నది. నీటి నిజాయితి కలిగి మనులేనటువంటి రామచంద్రారెడ్డిగారు చనిపోవడం ఈ రాష్ట్రానికి, దేశానికి తీరిని లోటు. రామచంద్రారెడ్డిగారు చాల మిక భాషి సొమ్యుదు. చూచిన ప్రతి ఒక్కరిని ఆకర్షించిన వ్యక్తి. ఆయన అనేక పదవులు నిర్వించించారు. ప్రతిపక్షంలో ఉన్నా, ప్రభుత్వ పక్షంలో ఉన్నా తనకు ఉన్న పదవిని దక్కతాణి నిర్వహించగలిన వ్యక్తి. ఆయన ఏ శాఖ నిర్వహించిన ప్రయత్నాలకి ఎంతో రక్తతాణి నిర్వహించిన రాజీయ నాయకుడు. ఆందరిని ఇంరింగే శక్తి కలిగిన వ్యక్తి. ఈవికణి ఎవరు ఏమి చెప్పినప్పటికి అర్థం చేసుకొని చేయడానికి వీలు ఉంచే చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తూ, లేపించే నచ్చి చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తూ ఉండే వారు. ఆయనలో మాట్లాడడం చాల రైతోమంగా ఉంటూ ఉండేది. ప్రాంతియ విశేషం లేకుండా ఇరు ప్రాంతాల ప్రజల అదరాథిమానాలను చూరగొన్నటువంటి ఏకైక నాయకుడు రామచంద్రారెడ్డి ఆయన లేకపోవడం మను చాల తీరిని లోటు. వారి ఆత్మకు కాంతి కలగాలని, వారి కుటుంబానికి సామఫూతి తెలియజేస్తూ సాథ నాయకులు ప్రాచీనమైన తీర్మానం బలవరుస్తూ ఉలఖ తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎన్. లక్ష్మినారాయణ (మహారావీగంత్) :— ఆ ద్వారా, సాథ నాయకులు ప్రాచీనమైన సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ శ్రీ మాకల రామచంద్రారెడ్డిగారి పట్ల సాధవసభ్యులు పెటిబుచ్చిన అభిప్రాయాలలో నేను ఏంపిపుస్తువాన్నామ. రామచంద్రారెడ్డిగారు పరంగత్ జీలాకు చెందినా గాని పట్లా పశులలో, మరియు కార్యకర్తలలో వారు ఒక పెద్ద నాయకుడిగా వాని చేస్తూ వచ్చినారు. వారందరికి వారు నాయకుత్వం కూడ యిచ్చినారు మేము కార్యాలైన్లో ఉన్నప్పుడు, అంతకు ముందు పటుణంలో ఒక పెద్ద నాయకుడిగా మాకు మార్గం చూపించేవారు. రాజకీయ రంగంలో, ప్రభూ నేనిలో కూడ వారు ఉన్న త నాయి దీగా మాకు ఎల్లప్పుడు నేపోలు యిచ్చే వారు. వారు తెలంగాణ ఉప్పుమంలో ప్రభూభిప్రాయాన్ని అంగికరించి ఆ మూర్వీమెంట్లో వారు ప్రాచీనమిచ్చిన తరువాత ఏకైక ఉద్దేశాలు ప్రజలలో ఉండేనో వాటిని తగించడానికి ప్రయత్నం చేసి తగించి మన రాష్ట్రాలో కాంతిని తీసుకురావడానికి ఎంతో కృషి చేసివారు. సభ్యుడే కాముండా ఎవరు వారి దగ్గరకు వెళ్ళినా గాని ప్రముఖాల్కంగా వారిలో మాట్లాడి వారి హృవయాలలో పోనం సంపాదించు కించ్చుట. యవ్వాళ ప్రతి ఒక్క వ్యక్తి అంద్ర తెలంగాణ ఇనీ కేరండా అందరు వారిత్వం ఆధిమానం కలిగి ఉన్నారు. ఈ సందర్భంలో వా వఱన, పట్ల ప్రజల ప్రాచీన వారికి వేను తోపోరులు ఆప్స్ట్రో వారి కుటుంబాకి సామఫూతి తెలుపుతూ, వారి ఆత్మకు కాంతి కఠగాల్లా భగవంతువి ప్రార్థమా ఉండే తీసుకుంటున్నామ.

శ్రీ యస్. సత్తి రాజు (తాళ్ల రేపు): — అధ్యక్షా, సభానాయకులు ప్రవేశ చెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని నేను పూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. మానవులు పుట్టడం, చనిపోవడం యిందు సహజ భర్తాలు, ప్రతి మానవుడూ పుట్టడం, చనిపోవడం అందరికి తెలిసిన విషయమే. ఇది ప్రతి మానవుడికి జరగవలసిన కర్తవ్యం. అయితే, కొందరు మంచి కార్యాలు చేస్తారు, మరికొందరు చెడు కార్యాలు చేస్తారు. రామచంద్రారెడ్డిగారు ఎప్పుడూ మంచి కార్యాలై చేసే వారని, మితథామి అని, చాలా సౌమ్యమయిని సోరర సభ్యులు అందరూ చెబుతున్నారు. నాకున్న కొద్ది పరిచయంలో అయిన మంచిచెడలు నాకు కూడా తెలుసు నేను నాయిగైరు దఫాలు వస్తిపుటల్కు వెళ్లాను. మాకు అయినటో మాట్లాడే భాగ్యం ఒకసారి తటస్థించింది అయిన మాతో కొన్ని విషయాలు మాట్లాడారు. ఆ విషయాలు చాలా సౌమ్యంగా, మంచిగా వున్నాయి. దానిని గురించి నేను చెప్పేదేమంచే — వారు ఆగర్ప శ్రీమంతులుయినపోటేకి, పేర్లయొడల వారు చూపించిన కరుణ, దయ ఎన్నేనిది, మహాత రమేషార్థి. వారి కుటుంబ సభ్యులకు, ముఖ్యంగా వారి సతీమణికి నా మనస్సార్థి నా సానుభూతిని తెలియజేస్తున్నాను. వారి ఆత్మకు కొంతి కలుగుగాక యిని ప్రార్థిస్తూ యిం అవకాశం యిల్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ యస్. నారాయణ రెడ్డి (పెనకోండ) : — అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశచెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని నేను వృద్ధయపూర్వకంగా బలపరుస్తూ, కీ. శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారి ఆత్మకు కొంతిని చేకార్యవలసింగిగా భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ వారి కుటుంబ సభ్యులకు నాతరపున. నా నియోజకవర్గం ప్రజల తరపున సానుభూతి ప్రకటిస్తూ యింతటిలో విరచిస్తున్నాను.

కుమారి ఎం కమలమ్మ (న్యకెల్) : — అధ్యక్షా, సభానాయకులు ప్రవేశ చెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ, రామచంద్రారెడ్డిగారు ఎన్నిపోవడం వలన మన రాష్ట్రానికి తిరినిలోటు కలిగిందని నేను భావిస్తున్నాను. వారినిగురించి ఏమి చెప్పాలో నాకు తెలియడంలేదు వారి కుటుంబానికి నా వృద్ధయపూర్వక మైన సానుభూతిని తెలియజేస్తూ, వారి ఆత్మకు కొంతి కలుగుగాక యిని భగవంతుని ప్రార్థిస్తూ నెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ విషయ కెంచుడి (తిరుపతి) : — అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ చెట్టిన సంతాప తీర్మానాన్ని బలపరుస్తున్నాను. **శ్రీ రామచంద్రారెడ్డిగారు** మంత్రి పదవిని స్థోకరించిన తరువాత, మొట్ట మొదట తిరువచికి వచ్చారు. తిరువచికి కానననభ్యనిగా వారికి నా వృద్ధయపూర్వక మైన స్టోగ్ కాన్ని ఆనాడు పరికాచు. కరువాత, పోర్చులీపిల్స్లో వారు విక్రాంతి తీసుకున్న తరువాత ప్రైవ్ రాకాదుకు కర్మాలు ద్వారా బయలుదేరినప్పుడు వారికి పుది విధిక్రూలుకూడా నేను పచికాను. వారిని కలవడం నాకు మొదటినుంచి అఱవాటు అయినది. నేను ఎన్నిక అయిన రోజు మంచి, వారు తెలంగాచా ప్రాంతంలో గొప్ప నాయకులేగాక, అంధ్ర ప్రాంతంలో వారికి వుంది గౌరవం, వారు మంచి ఆట్టినిష్టేటర్ అణి, తొంచి

అనుభవం గలిగినవారని, గొప్ప రాజకీయ నాయకులని చేరు వుంది. అణంటి వ్యక్తిని కోలోప్పవడం, ముఖ్యంగా సిక్కి-పాయింట్-పారూళ్లా అమలుజరపే యూ తరుణంలో వారిని కోలోప్పవడం, గొప్పవ్యక్తిని కోలోప్పయనట్టయినది. వారి ఆత్మకు శాంతికలుగుగాక యని వేంకటేశ్వరుని ప్రాథిస్తూ, వారి కుటుంబానికి నా హృదయహర్షక మైన సామఫూతిని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. ఇస్కాన్డర్ రెడ్డి (కమలాపూర్) :— అధ్యక్షా, జాతస్వయమ మరణం ధృవమే అన్నారు. ఒక గొప్ప వ్యక్తిని, ప్రజాభిమానాన్ని పొందిన వ్యక్తిని కోలోప్పవడ మంచే-వాక్యమ్ ఎరుడడం సహజం. రామచంద్రారెడ్డిగారు వారి తల్లిదండ్రులు చెట్టిన చేరును సార్డకం చేసుకున్నారు. నిజంగా, రాజకీయాలలో పుంటూకూడా, ‘మర్యాద రాముడు’ అనిపించుకున్నారు. ఆయన-రాజకీయాలలో నేడు చూస్తున్న అచ్చసీతికరమైన పరిస్థితులలో కూడ వ్యక్తిగత కీలాన్ని కాపాడుకున్నాడూ అంచే దేశానికి గొప్ప సేవచేసినవారిలో గొప్ప దేశభక్తుడుగా పున్నాదుని మనం తెలుసు కోపారి. అటువంటి నాయకుడు మనలను విడిచిపోయినందుకు-మ ప్రాంతం వారు అయినప్పటికీ, సామఫూతి తెలుపుతూ వారితత్తుకు స్వగ్రంటో శాంతి లభించాలని కోరుతూ, వారి కుటుంబానికి మా యొక్క సామఫూతిని తెలుపుతూ సెలపు తీసుకుంటున్నాను.

మిస్టర్ స్టేకర్ :— సథానాయకులు, ఇతర నాయకులు గౌరవసభ్యులు చెప్పినటువంటి శాపాలతో, వారు వెలిపుచ్చిన విచారంతో నేను కూడ శ్రీ రామచంద్రారెడ్డి ఆకాలమరణం పట్ల దుఃఖాన్ని పొలుపంచుకుంటున్నాను. శ్రీ రామచంద్రారెడ్డి గురించి ఆనేక విషయాలు యిక్కుడ చెప్పడం జరిగింది. ఆయనలో వుండే మంచి తనం గురించి—యింకా చెప్పాలంచే ఎంతో చెప్పవచ్చును. కానీ మనకు మాటలే లభించడం లేదు. చాలామంది గొప్ప వారు దేశంలో పున్నారు. ఇట్లాగే పరమపదించినవారుపున్నారు. రామచంద్రారెడ్డిగారికంచేకూడ మేధావుడు అనుభవశ్శలు, పరిపాలన దకులు ఎంతో మంచి తేరసి చెప్పుడానికి వీలులేదు. కానీ మనం ఆవేక మందిని జ్ఞాపకం చేసుకుంటున్నప్పుడు—చాల మందిలో ఎన్ని మంచి తపాలుపున్నా, ఏదోషిలోపం, ఎక్కుడయినా ఒకటికనిపిస్తుందే మోనని వెతికిచూ స్తోత్రానికి కనిపించడం కట్ట. నేను ఇంత సేపు మరి మరి జ్ఞాపకం చేసుకుంటున్నాను—పాశ్చాత్యాన్తే యైల్క పరిచయంలో, రామచంద్రారెడ్డిగారితో సన్నిహితత్వంలో ప్రియులు లోపం పున్నాదేమానవి జ్ఞాపకం తెచ్చుకుండామంచే నాకు ఎక్కుడ కనిపించడం లేదు. అన్నిటికంచే, అన్ని మంచితపాణాలతో బాటు, నేను ఎప్పుడు — యిల్లై యైల్కలో రామచంద్రారెడ్డి సారి ముఖాన కోపం వచ్చినట్లు నాకు కనిపించలేదు. ఒక మనిషిని గట్టిగా, గళమెత్తి గర్జించి మాటలేదిన మాటనేను ఎప్పుడు చూడలేదు. అంతటి మంచి స్వాధారణ: అటువంటి మంచి వ్యక్తి, ప్రజా సేవకుడు, రాజకీయవేత్త, పచిపాలవారక్కుడు, పచ్చారుయుడు నేడు తెకుండా పోవడం, ప్రత్యేకంగా నాకు తప్పుకుంటి పాచ్చిపాశ్చాత్యానికి—ఒక ప్రియ మిశ్రుడిని కోలోప్పయినానిసే దుఃఖాన్ని

వెలుదృష్టి, సభానాయకులు ప్రపచ్ఛపెట్టిన యీ శిర్మానాన్ని తెంపు కిమిపాప మంచుని పాన్ చెద్దాం.

Mr. Speaker :—The question is :

“That this House places on record its deep sense of sorrow at the demise of Sri Nukala Ramachandra Reddy, Minister for Finance, and member, Andhra Pradesh Legislative Assembly and conveys its deep sense of sympathy to the members of the bereaved family”.

The motion was adopted nem con, all members standing in silence for two minutes.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker :—Before I adjourn the House, I would like to inform the House that we will take up the following business to-morrow.

1. The Demands for Excess Grants for the years 1968-69 and 1969-70.
2. The Anchra Pradesha Contingency Fund (Amendment) Bill, 1974.
3. The Registration (Andhra Pradesh) Amendment Bill, 1974

All these were posted for to-day and we will be taking them up to-morrow.

Amendments to the Bills coming up to-morrow, may be given up to 9-00 a.m. to-morrow.

As a mark of respect to the departed soul the House now stands adjourned till 8-30 a. m. to-morrow.

The House then adjourns to meet again at 8.30 a. m. on 30th July, 1974.

—o(')